

ELLING

Simon BENT

Naar de romans van Ingvar Ambjørnson

Noorse bewerking voor theater: Axel Hellstenius en Petter Naess

Vertaling:

Hedwig Cooremans
't Serclaesstraat 11
1740 Ternat
02/582.09.48
hedwig.cooremans@telenet.be
Dec. 2011/Jan. 2012.

ALMO
Royal House, Cooremansstraat 34
2600 Antwerpen.

9 Personen - 5 acteurs.

- * Elling
- * Kjell Bjarne
- * Alfons Jorgensen
- * Frank Åsli + Dichter
- * Gunn + Johanne + Reidun Nordsletten + Dichteres

Een appartement in Oslo.

Tijd: nu.

Basisdecor: twee eenpersoonsbedden midden scène. Bij elk bed een nachtkastje. Op één nachtkastje: een radiootje. Bij het bed links: een kleerkast.

Eerste deel

Kjell Bjarne wordt wakker in een bed dat volledig is omgewoeld.. Hij kijkt naar het andere bed, kijkt de kamer rond.

KJELL: Hallo? Is hier iemand? *(Hij komt uit bed. Hij draagt zijn jas en broek. Kijkt onder het andere bed.)* Hallo? ... *(Hij gaat naar de kleerkast en blijft er voor staan.)* Hallo?

Stilte. Net als hij de deur wil openmaken, gaat ze zelf open. Een man stapt uit de kast. Hij is gekleed in pyjama en heeft een notaboekje en een zaklamp bij.

ELLING: Goede morgen.

KJELL: Goeie morgen. Gij hebt zeker graag kleerkasten.

Elling gaat naar zijn bed en stopt het notaboekje en de zaklamp netjes onder het hoofdkussen. Hij begint zich aan te kleden.

ELLING: Ik wil het ontbijt niet missen.

KJELL: Slecht geslapen?

ELLING: Nee.

KJELL: Het leek toch anders.

ELLING: U was aan 't slapen.

KJELL: Ik slaap nooit.

ELLING: Het klonk toch anders.

KJELL: Ik ronk niet.

ELLING: Nee, u snurkt.

KJELL: Wat hebt ge daar onder uw kussen verstopt?

ELLING: Niets. Een notaboekje. Dat is privé.

KJELL: Hier is niks privé. *(Hij gaat naar de deur.)*

ELLING: Waar gaat u heen?

KJELL: Ontbijt.

ELLING: Moet u zich niet aankleden?

KJELL: Ik ben aangekleed.

ELLING: Elling. (*Biedt zijn hand aan. Kjell reageert er niet op.*)

KJELL: Kjell Bjarne.

ELLING: Ik ben uw nieuwe kamergenoot.

KJELL: Weet ik. De andere is gestorven.

ELLING: U was al naar bed toen ik aankwam.

KJELL: Waarom zijt gij hier?

ELLING: Nergens om.

KJELL: Miljaar! Gij ook al. Wij zijn hier in dat zothuis zeker de twee enigen die nog hun verstand hebben?

ELLING: De regering voorziet grootmoedig plaatsen voor mensen die in een... hectische fase van hun leven zijn aanbeland. Na lichte dwang heb ik geaccepteerd.

KJELL: Ik werd door zes polities besprongen, in een dwangbuis gestopt, vanachter in een dievenwagen gesmeten en bewusteloos geslagen.

ELLING: Ik had het aanbod moeten afslaan.

KJELL: De grootste opgefuckede polities die ge al gezien hebt.

ELLING: Nu willen volslagen vreemden het met mij over mijn leven hebben.

KJELL: Dat zijn geen leugens, zu. Alle twaalf.

ELLING: Hebben ze dan geen eigen levens om over te praten?

KJELL: Vijftien politieofficiers met mij vanachter in dat bakske, zonder broek.

ELLING: Hadden ze uw broek dan uitgetrokken?

KJELL: Nee, ik moest een aanzoek doen en ik vond dat ik dat niet kon met een broek aan. Ik heb nooit graag broeken gedragen.

ELLING: U deed een aanzoek?

KJELL: Ja. Voor een huwelijk. Aan een vrouw.

ELLING: En wat zei zij?

KJELL: Ze belde naar de politie.

ELLING: Dan bent u aan een groot gevaar ontsnapt.

KJELL: Ik ben bijna veertig jaar zeg, en ik heb nog nooit gevogeld.

ELLING: De helft van uw leven ligt nog voor u.

KJELL: En de andere helft ligt al achter mij.

ELLING: Dat wordt aldoor geïdealiseerd.

KJELL: Geïdealiseerd?

ELLING: Ik twijfel er niet aan.

KJELL: Ik twijfel eraan of ik het ooit ga doen.

ELLING: Een daad van overleving. Een noodzaak. Zonder gaan we dood.

KJELL: Weet ik.

ELLING: Seks.

KJELL: Oh nee.

ELLING: Het is overal.

KJELL: Alstublieft.

ELLING: Zelfs in de ontbijtshow... De presentatoren van het journaal hitsen het land uitdagend op.

KJELL: Ohh...

ELLING: Terwijl ik een poging doe om een hardgekookt eitje te eten.

KJELL: Alstublieft, 't is al wel.

ELLING: Seks.

KJELL: Ohh...

ELLING: Moeder wil niet dat het in huis komt.

KJELL: Ik zit met een stijve.

ELLING: Beest.

KJELL: Moedersjong.

ELLING: Orang oetang.

KJELL: Ik wou dat ik dat was. Dan kan ik elke vrouwelijke orang oetang bespringen die voorbij komt en ermee doen wat ik wil.

ELLING: Voor mij is het overduidelijk dat u spirituele bijstand nodig hebt.

KJELL: Ik wil iemand leggen.

ELLING: U zal het leggen vlug beu worden. In tegenstelling tot rauwe eieren.

KJELL: Vogelen is iets dat ik nooit beu zal worden.

ELLING: Geloof me. Ik ben een man van de wereld.

KJELL: Hebt gij de wereld gezien?

ELLING: Ik ken de wereld. Ik was derde stuurman op de SS Noorwegen. Zo waren we eens in een bordeel in de Caraïbische...

KJELL: Met blote wijvekes?

ELLING: Die zwartjes waren zo onder de indruk van mijn prestaties dat ze me de rekening vergaten te presenteren.

KJELL: Godverdoemme, zeg. Gij moet duizenden verhalen kennen!

ELLING: Uiteraard.

KJELL: Kjell Bjarne. (*Geeft hand.*) Gij begint me wreed aan te staan.

ELLING: Elling.

Ze geven mekaar een hand.

KJELL: Ge hebt me zo verschrikkelijk opgewonden dat ik eten moet hebben. Kom mee. Ge kunt me nog wat meer vertellen over die zwartjes.

ELLING: Ik kom later.

KJELL: Niet vergeten, hé.

ELLING: Ik zal het niet vergeten.

KJELL: En niet van kamer veranderen.

ELLING: We zijn nu vrienden, Kjell Bjarne. We hebben mekaar een hand gegeven.

KJELL: Zoveel vrienden heb ik nog nooit gehad.

ELLING: Ik evenmin. Geen enkele eigenlijk.

KJELL: Ja jongens, verleden nacht was ik nog alleen en deze morgen... Ik moet eten hebben. Pas op voor Gunn. Zorg dat ze dat boek onder uw kussen niet vindt.

ELLING: Wie is Gunn? (*Kjell af. Elling is nu volledig aangekleed.*) Vergeef hen, moeder, want ze weten niet wat ze doen.

Hij zet de radio aan. We horen Seligheid van Schubert. Elling opent de kast en haalt er een reistas uit. Hij plaatst ze op het bed en stopt er zijn pyjama in. Hij gaat opnieuw naar de kleerkast, neemt zijn overjas en trekt ze aan.

Er komt een verpleegster binnen. Elling staat met zijn rug naar haar. Ze zet de radio uit en Elling draait zich naar haar om.

ELLING: Gunn?

GUNN: Da's nu twee jaar dat ge bij ons zijt, Elling. En vandaag gaan gij en Kjell Bjarne ons verlaten.

ELLING: Volledig correct. Nadat we twee jaar lang samen een kamer hebben gedeeld, heeft de Noorse regering besloten om ons een eigen appartement te schenken in het centrum van Oslo. Van daaruit zullen we een poging wagen om naar de realiteit terug te keren.

GUNN: Ik heb dit gevonden. (*Ze toont het notaboekje.*)

ELLING: Kjell Bjarne en ik moeten de trein halen.

GUNN: Die zal niet gaan lopen.

ELLING: Nee. Maar deze mogen we zeker niet missen. We hebben een afspraak met Frank Åsli. Hij werkt voor de regering.

GUNN: 't Zou best kunnen dat Kjell Bjarne die trein met u niet wil nemen als hij hoort wat ik te zeggen heb. Ga zitten. (*Elling gaat zitten.*) Van wie is dit?

ELLING: Weet ik niet.

GUNN: Komt het u bekend voor?

ELLING: Nee.

GUNN: Ga misschien eens onder uw hoofdkussen kijken.

ELLING: Waarom?

GUNN: Ge zijt met mijn voeten aan 't spelen, Elling.

ELLING: Ik ben niet aan 't spelen. Ik speel nooit, Gunn.

GUNN: (*Opent het boekje.*) “Gunn is een sadistische, stompzinnige bullebak, met hersenen ter grootte van een erwt. Deze kwalificatie is echter een vereiste om in deze instelling te werken, zoals een borstel die slechts één haar heeft en waar je toch de vloer mee veegt.”

ELLING: Nee maar zeg...

GUNN: Ronduit beledigende passages. Ik vond het onder uw hoofdkussen.

KJELL: (*Op. Gekleed in een overjas.*) Ha, Gunn. Komt ge ons uitwuiven?

ELLING: Nee, Kjell Bjarne. Gunn komt ons beletten te vertrekken.

GUNN: Ga zitten. (*Kjell gaat zitten.*) Weet gij wiens notaboekje dit is?

KJELL: (*Kijkt naar Elling.*) Elling? (*Elling schudt van nee.*) Nee. We moeten onze trein halen.

GUNN: (*Leest.*) “Ik ben altijd een moederskindje geweest.
 Enig kindje ben ik, net als moeder.
 Wij genoten van elkaars gezelschap.
 Nooit kwam er een bezoeker.
 Toen moeder overleed, ze stonden in een rij.
 Ze wilden praten.
 Praten over moeder, praten over mij,
 Over ons intense twee-zijn jaren lang.
 Mijn kamergenoot is een orang-oetang,
 Alleen geïnteresseerd in vrouwen en eten.
 Eén van die simpele geesten bij mijn weten.”
 ...
 “Kjell Bjarne is verzot op mijn verhaaltjes,
 Elke dag vind ik er één voor hem uit.” (*Houdt op met lezen.*)
 Elling heeft tegen u gelogen, Kjell Bjarne.

KJELL: Gelogen.

GUNN: Kunt gij in volle vertrouwen een kamer delen met een man die u voor een orang-oetang

houdt?

KJELL: Ik weet dat ik een orang-oetang ben.

GUNN: En die u beliegt? Als dit rehabiliteringsprogramma voor u mislukt dan krijgt ge geen tweede kans meer en dan kunt ge de rest van uw dagen in een instelling doorbrengen. Kunt ge deze man echt vertrouwen? Kunt gij iemand vertrouwen die constant zit te liegen?

ELLING: Dat zijn geen leugens. Het zijn verhaaltjes.

GUNN: Wel, Kjell Bjarne?

KJELL: Ge zijt dus niet bij de Bandidos?

ELLING: Ik ben niet echt wat men 'lid' noemt.

KJELL: En die meid die ge van op uw fiets gevogeld hebt?

GUNN: Leugens.

ELLING: Jij bent gewoon jaloers, Gunn.

KJELL: En die mevrouw op dat tropisch eiland die u en zichzelf inwreef met...

ELLING: Kokosnotenolie.

GUNN: Het zoveelste leugen. Wel, Kjell Bjarne?

Stilte.

KJELL: Wat kan mij dat nu schelen?

ELLING: Meen je dat?

KJELL: Natuurlijk. Als ge ze maar blijft vertellen. Cool.

ELLING: Mijn boek, Gunn. Alsjeblieft.

GUNN: We zien mekaar terug. Binnenkort. Ik kan wachten.

Ze neemt de radio en gaat af.

KJELL: Gij denkt dus dat ik simpel ben.

ELLING: *(Opent het boek en reikt het Kjell aan.)* Hier.

KJELL: *(Leest.)* "Mijn kamergenoot is een orang-oetang,

Alleen geïnteresseerd in vrouwen en eten.

Eén van die simpele geesten bij mijn weten.

Maar, hoe eigenaardig ook het ook zij,

Ik voel me altijd veilig met hem erbij."

(Hij geeft het boekje terug.) Kom, we gaan wat bier halen voor in de trein.

Kjell neemt zijn reistas en gaat weg. De bedden worden nu elk langs een kant van de scène gezet. Dat van Elling links achter, samen met de kleerkast. Dat van Kjell komt rechts voor terecht, parallel met de voorscène. De nachtkastjes verhuizen mee.

Elling staat vooraan midden, met zijn reistas aan zijn voeten. Stationsgeluiden: treinen, mededelingen, passagiers, enz... Elling blijft staan terwijl hij de volgende repliek zegt en de stationsgeluiden aanzwellen.

ELLING: Nee, ik ben niet alleen... Ik wacht. Ik wacht op mijn vriend Kjell Bjarne... Zeker, dank u wel. Alles is in orde... Waar naartoe? Kjell Bjarne en ikzelf gaan natuurlijk naar Oslo... Enkele richting? Zijn er ook andere richtingen? ... De snelste richting dan graag... Ja, ik ben zeker. Hij komt terug. Ik ben niet alleen. Frank Åsli zal ons daar ontmoeten... U werkt ook voor de regering? Jullie zijn over 't algemeen zeker vriendelijke mensen? Honderd-dertig kronen elk... De laatste keer dat ik de trein nam kostte het vijftwintig kronen elk... Ja, zo'n twintig jaar geleden... Nee, ik ben niet alleen. Ik wacht. Ik wacht op mijn vriend...

KJELL: *(Op met reistas.)* Elling. *(Geen stationsgeluiden meer.)*

ELLING: Kjell Bjarne.

KJELL: Tegen wie zijt ge aan 't babbelen?

ELLING: Tegen niemand.

KJELL: Ge waart dus tegen uw eigen aan 't babbelen.

ELLING: Je bleef erg lang weg.

KJELL: Ik heb toch gezegd dat ge mocht meekomen.

ELLING: Openbare toiletten zijn niet mijn sterkste kant.

KJELL: Ik heb daar een vent ontmoet.

ELLING: Ik wens dit niet te horen.

KJELL: We geraakten aan de praat.

ELLING: Wat heeft hij gezegd?

KJELL: Hij vroeg waar we naartoe gingen.

ELLING: En jij hebt het hem gezegd?

KJELL: Oslo.

ELLING: En als hij ons achtervolgt?

KJELL: Doet hij niet.

ELLING: Hoe ben je daar zo zeker van?

KJELL: Hij zei dat hij naar Rusland ging.

ELLING: Met welk doel?

KJELL: Kan ik niet zeggen.

ELLING: Zeg het.

KJELL: Seks.

ELLING: Wat een doorzichtige leugen. Waarom gaat hij naar Rusland -met alle problemen van dien- als hij gemakkelijk naar Thailand kan?

KJELL: Alstublieft. Spreek dat woord niet uit.

ELLING: Kolensoep en vrouwen met te veel make-up.

KJELL: Dat land. Verdomd het beste eten en de beste wijven ter wereld.

ELLING: Seks is een begrip waarmee we ons allemaal moeten verzoenen.

KJELL: Thailand.

ELLING: Je hebt in de toiletten een man ontmoet die duidelijk niets goeds in de zin had en je besefte het niet eens. Jij bent een onschuldige ziel. De wereld is een gevaarlijke plaats, Kjell Bjarne.

KJELL: Ik vertrouw mezelf niet.

ELLING: Daar is alle reden voor. Vertrouw niemand.

Beiden af.

Muziek: Stone Roses - So Young.

Een tafel met drie stoelen er omgekeerd op, staat in het midden van de scène. Er staat ook een radio op de tafel.

Frank Åsli komt op en schikt de stoelen rond de tafel. Hij gaat zitten en neemt een pakje sigaretten en een aansteker.

RADIO: “Dat was het dan, ouwe rukkens, gedaan met roken in openbare gebouwen. Zo is Oslo, er is een wet voor alles. Stel je voor wat het deze winter wordt als de straten lekker vol sneeuw liggen! Afleren dus!”

FRANK: Blaas hem op, man!

Hij probeert tevergeefs de sigaret aan te steken, maar krijgt geen vlam met de aansteker.

RADIO: “De Wereldgezondheidsorganisatie beweert dat tabak elk jaar vier komma negen miljoen mensen doodt. Dat betekent één dode elke zes komma vijf seconden.”

FRANK: *(Schudt de aansteker.)* Onnozelaar. *(Geflikker.)*

RADIO: “Ben je rechts? Wil je ermee stoppen? En het lukt je gewoon niet! Dan heb je hier een coole tip: hou ze in je linkerhand!”

FRANK: (*Schakelt de radio uit.*) Fascisten!

Hij stopt de sigaret achter z'n oor. Zet de radio op het nachtkastje van het bed links en keert terug naar de tafel. Hij legt er twee sets sleutels op. Deurbel.

FRANK: Binnen! (*Deurbel*) Ik zei: binnen! (*Deurbel*) 't Is open!

KJELL: (*Komt binnen en roept naar achter.*) Elling!

FRANK: Ha, daar zijn jullie eindelijk.

KJELL: Elling. (*Elling op.*)

FRANK: Hey, Elling en Kjell Bjarne. Goeie reis gehad, jongens?

ELLING: Bent u... Frank Åsli?

KJELL: Verkopen ze hier hotdogs?

FRANK: Hoe verliep de reis?

ELLING: Ik ga dood.

KJELL: Hoe was uw naam ook weer?

ELLING: Frank Åsli, Kjell Bjarne.

KJELL: En gij zijt de sociaal assistent.

FRANK: Dat klopt.

KJELL: Zijt ge getrouwd, Frank Åsli?

FRANK: Zeker.

KJELL: En is 't een mooie, Frank Åsli?

FRANK: Mooi genoeg. Zeg maar gewoon Frank.

KJELL: En hoe heet ze, Frank?

ELLING: Kjell Bjarne...

KJELL: Heeft ze vriendinnen?

ELLING: Kjell Bjarne.

KJELL: Schoon appartementete hebt ge hier, Frank.

FRANK: 't Is niet van mij.

KJELL: Van wie dan wel?

Frank neemt de sleutels en houdt ze omhoog.

FRANK: Doe alsof je thuis bent, jongens.

KJELL: Shit, zeg! Elling!

Kjell en Elling nemen elk hun sleutels aan. Frank neemt de sigaret.

FRANK: Heeft iemand van jullie soms een vuurtje?

ELLING: Roken in openbare gebouwen is voortaan verboden. Op onze weg hierheen passeerden we een groepje misnoegde rokers die rotte tomaten naar het parlement gooiden.

FRANK: Dit is geen openbaar gebouw.

ELLING: Erger. 't Is onze nieuwe thuis.

FRANK: Het hangt van jullie af om te bewijzen dat je in staat bent om zelfstandig te wonen. Zelf winkelen, koken... De telefoon beantwoorden. Bewijs dat jullie een normaal leven aankunnen. Lukt het niet, dan zijn er mensen genoeg die op dit appartement zitten te wachten.

KJELL: Hier is geen eten.

FRANK: Nee. Moet je zelf kopen. Hier de straat naar beneden en dan links. Ik hou jullie in de gaten. De dingen zouden moeten verlopen zoals gepland. Jullie hebben elk een eigen slaapkamer. *(Toont naar links)* Daar is de jouwe, Elling. *(Naar rechts.)* En daar de jouwe, Kjell Bjarne. En de keuken is daar. *(Toont links voor.)* En langs daar is de badkamer. *(Achter rechts.)* Ga nu naar je kamer en berg je bagage op.

SAMEN: Ja, Frank. *(Ze gaan met hun koffers naar de kamers.)*

FRANK: Hier is mijn telefoonnummer.

KJELL: *(Zet de reistas op de grond.)* Hier is mijn kamer.

FRANK: Ik leg het op de tafel. *(Doet het.)*

KJELL: Ik heb een eigen kamer.

FRANK: Ja. Goed, hè?

ELLING: Ja. Goed, hè, Frank Åsli.

Kjell en Elling komen terug naar voor. Elling echter met zijn reiskoffer.

FRANK: Mijn nummer. Maar denk eraan: ik heb er nog tien voor wie ik moet zorgen.

ELLING: Jezus had ook twaalf mensen voor wie hij zorg moest dragen.

FRANK: Kom, we gaan iets halen om te eten.

ELLING: Wilt u dat we naar buiten gaan, Frank Åsli?

FRANK: Je moet toch eten.

KJELL: Ik moet iets eten.

ELLING: We zijn nog maar pas binnen.

FRANK: De staat trakteert.

ELLING: We zijn al de hele dag buiten geweest.

KJELL: Komaan, Elling.

ELLING: We zijn nog maar pas gearriveerd.
KJELL: De staat trakteert op een maaltijd.
ELLING: We zijn hier amper.
KJELL: We hebben niets om te eten.
ELLING: Waarom buiten?
FRANK: Om jullie nieuwe woonst te vieren.
KJELL: Waarom vieren we onze nieuwe woonst niet in onze nieuwe woonst?
FRANK: Jij wil zeker hier blijven, Elling?
ELLING: Ja, Frank Åsli.
FRANK: Goed, dan ga jij nu naar buiten om eten te kopen. (*Geeft geld.*) En breng lucifers mee.

Stilte.

KJELL: Ik heb honger.
FRANK: We wachten.
ELLING: Ik ga.
FRANK: Goed. Ga dan.
ELLING: Dan ga ik.
FRANK: Tot straks. (*Elling gaat naar zijn kamer.*) Ik zal een pizza bestellen. Hij geraakt er nooit.
ELLING: (*Spot op hem. Hij blijft staan en kijkt voor zich uit.*) Ik heb twee vijanden: duizeligheid en benauwdheid. Nu heb ik een derde: Frank Åsli. Het is duidelijk. Overduidelijk. (*Zet een zonnebril op.*) Rug gestrekt. Knieën naar voor. Hoofd rechtop. Hiel laten neerkomen. Voorwaarts duwen. Arm zwaaien. (*Doet een stap.*) Hetzelfde, met de andere voet. (*Stap*) En nogmaals. (*Stap*) Enzovoorts, enzovoorts. (*Zet een paar onhandige stappen en stopt.*) Een klein meisje. Ik kan niet bewegen. Ze is aan 't touwtjespringen. Ze glimlacht. 't Is een klein meisje. Ze zwaait met iets in haar hand. Ze komt naar me toe. Nee. (*Krimpt ineem.*) Ah. Een pop. Het was een pop. Ik kan niet bewegen. Ik geraak er nooit. Ik ga nergens heen, ik geraak nergens. De weg houdt nooit op. Ik kan niet. - Ik moet. - Ik wil. (*Hij bezwijkt.*)
KJELL: Elling.

Kjell en Frank lopen naar hem toe en helpen hem recht.

ELLING: Het is oké. In orde, Frank. Echt in orde. Hallo, iedereen. Mag ik u voorstellen aan sociaal assistent Frank Åsli.

Ze doen hem plaatsnemen aan tafel en nemen zelf ook plaats.

ELLING: Het was moeder die zich met inkopen inhield. Ik werd belast met de ideologie.

Deurbel.

KJELL: Wat is dat?

ELLING: De deurbel.

KJELL: Wie is daar, Frank Åsli?

FRANK: De pizzaman.

KJELL: Is dat een vriend van u?

FRANK: Nee. Ik heb gewoon een pizza besteld en die brengen ze nu.

KJELL: Shit. Doen ze dat ook met hotdogs, Frank? (*Deurbel*)

ELLING: Kijk zo niet naar mij.

FRANK: Ik woon hier niet.

ELLING: Ik kom van buiten. (*Deurbel*)

KJELL: Ik ga wel opendoen. (*Af*)

FRANK: Beter mislukken na proberen, dan mislukken zonder proberen.

ELLING: Ik doe mijn best, Frank.

FRANK: Dat hoor ik liever.

ELLING: Ik apprecieer je enthousiasme, Frank.

FRANK: Er zijn mensen die veel geld zouden geven om dit appartement in handen te krijgen...

ELLING: Wat zeg je, Frank?

FRANK: Niets.

ELLING: Je kan dit niet zomaar van ons afnemen, Frank.

FRANK: Dat hangt van jezelf af.

KJELL: (*Op met de pizza.*) Shit gotver. Ik doe de deur open en hij zegt "Pizza" en ik zeg "Ja" en dan staan we mekaar gewoon wat te begapen en hij zegt "Hebt gij pizza besteld?" en ik zeg "Nee" en dan zegt hij "Is dit het appartement van de tweede verdieping?" en ik zeg "Ja, ik woon hier" en hij zegt "Dan is deze pizza voor u" en hij geeft me de pizza, zet zijn valhelm op en gaat er vandoor. (*Hij zet de doos op de tafel en opent ze.*) Verdoemme! (*Hij neemt een punt en eet.*)

FRANK: (*Neemt ook een punt.*) Elling?

ELLING: Nee, dank je, Frank.

KJELL: Amai. De dikste klotenpizza die ik al gegeten heb.

FRANK: Neem een stuk, Elling. Je moet toch iets eten.

ELLING: Niemand kan mij bevelen te eten, Frank.
FRANK: Je bent niet naar hier verhuisd om naar de muur te zitten kijken.
ELLING: Ik zit niet naar de muur te kijken. Ik kijk naar jullie, hoe jullie zitten te eten.
KJELL: Ben je wel zeker dat ze dit ook niet met hotdogs doen, Frank?
ELLING: Zie je, Frank, je moet niet noodzakelijk buiten de deur gaan om eten te bekommen.
FRANK: Toch wel. Zeker. Ik verwacht van jullie dat je op stap gaat.
ELLING: Op stap gaan is niet mijn sterkste kant.
FRANK: Ik zou eens willen weten wat dan wel je sterkste kant is.

Elling opent zijn reistas en haalt er een kader met foto uit dat hij op de tafel zet.

FRANK: Wat is dat?
ELLING: Moeder. Ik versier ons appartement.
FRANK: Met een foto van je ma. Veel is het niet.
ELLING: Heb jij een foto van je ma, Kjell Bjarne?
KJELL: Versieren met ons ma?
ELLING: Ja. Of heb jij je bekeerd tot de geperverteerde bron van promiscuïteit, vrijzinnigheid en minachting voor familiale waarden, samen met je pas ontdekte, sigaretten rokende, ongeschoren en ongekamde vriend Frank Åsli, die waarschijnlijk jazzliefhebber is? Ben jij dat, Frank? Jazzliefhebber?
FRANK: Voetjes op de grond, Elling. Vasthouden, of je valt.
ELLING: Vasthouden waaraan, Frank? De wereld van vandaag biedt weinig houvast. Moeder en ik zijn tot de slotsom gekomen dat de Noorse Arbeiderspartij opperbest in staat was om goed en kwaad van mekaar te onderscheiden.
KJELL: Als ons ma en mijn stiefvader hier waren, dan schopte ik hen met hun klikken en klakken de straat op.
ELLING: Je moeder heeft je het leven gegeven, ze heeft je gevoed, ze heeft je kleren gewassen.
KJELL: Ons ma niet. Ik heb dikwijls goesting gehad om haar kapot te maken.
FRANK: 't Is goed, Kjell Bjarne.
ELLING: 'Goed', 'goed'. Jij praat zijn perverse gedachten nog goed ook.
FRANK: Het is beter dat je erover praat, dan te doen alsof ze niet bestaan.
ELLING: 'Praat', Frank, 'praat'. Kjell Bjarne praat niet over dat soort gedachten, hij heeft ze niet in de winkel gekocht, hij heeft ze verzonnen.
KJELL: Hebt gij nooit geen goesting gehad om uw moeder kapot te maken?

FRANK: Goede vraag, Kjell Bjarne.

ELLING: 'Goede', 'goede'. Ten eerste, waarom zou ik zin hebben om moeder om het leven te brengen? En ten tweede -ten tweede!- weet de regering dat jij genocide goedpraat, of is dat hun politiek?

FRANK: En je vader? Vertel eens.

KJELL: Was dat een toffe?

ELLING: Vader stierf achtenveertig uur voor mijn geboorte. Moeder heeft altijd volgehouden dat ze van hem hield en wij achten onszelf niet schuldig aan zijn dood.

FRANK: 'Wij', 'wij'.

ELLING: Ja, 'wij'. Moeder en ik. Misschien kan dit voor jou een schok zijn, Frank, maar ik houd van mijn moeder.

FRANK: Oedipus ook.

ELLING: Oedipus is een verhaaltje.

KJELL: Is hij ook een van uw verhaaltjes, Elling?

ELLING: Nee.

KJELL: Dook die met meiden in bed?

ELLING: Ja, met zijn moeder.

KJELL: Dat is niet waar. Zeg me dat dat niet waar is, Frank Åsli.

ELLING: Het is een verhaaltje.

FRANK: En je moeder is dood.

Stilte.

ELLING: De schuld daarvan mag haar niet geheel voor de voeten geworpen worden. Was het voor god echt noodzakelijk om haar bij mij weg te halen? Laten we, wat zijn familiale toestand betreft, even het volgende in ogenschouw nemen. Het is een eerder vergelijkbaar gegeven: een enige zoon, een afwezige vader...

FRANK: Jouw moeder was geen maagd.

ELLING: Een te verwaarlozen detail. De kern van de zaak blijft dezelfde. En wat is er met de zoon gebeurd?

FRANK: Die werd gekruisigd.

ELLING: Daar wou ik toe komen. Hij had een duidelijk doel voor ogen en kreeg de kans om het te verwezenlijken. Maar nog belangrijker is het volgende feit dat geleerden en theologen over het hoofd hebben gezien; de zoon stierf voor de moeder.

KJELL: Da's droef.

ELLING: Voor de zoon, zonder enige twijfel. Maar de moeder blijft achter om te rouwen, verheugd over de verwezenlijkingen die haar zoon heeft bereikt en voor haar verdere leven bevrijd van de kwelling zich af te vragen hoe haar kind het na haar dood zou stellen.

FRANK: Jij gelooft dat je moeder maagd was?

ELLING: Nee. Dat heb ik al gezegd. Ze was gewoon zichzelf niet op het ogenblik van de conceptie.

KJELL: Ophouden.

ELLING: Seks.

KJELL: Zwijg. Ik heb het weer zitten.

ELLING: Enkel en alleen voor dat ene moment van zwakte, heeft moeder me verteld dat ze non wou worden. Ik zei haar altijd dat laat beter was dan nooit. Maar ze wou niet gaan.

FRANK: En nu is ze voorgoed gegaan.

ELLING: Ze heeft haar verantwoordelijkheid als ouder ernstig genomen. In deze moderne wereld gaat het er meestal anders aan toe.

FRANK: Het is de verantwoordelijkheid van ouders om toe te laten dat kinderen volwassen worden.

ELLING: Wat moeder schitterend heeft verwezenlijkt. Zij heeft me grootgebracht. Zij heeft me gevoed. Zij heeft me gekleed. Maar ik word verondersteld dat ik in ruil onvriendelijk ben en dat ik haar zonder de minste aanleiding in de steek laat voor een straatmadelief die naar me knipoogt terwijl ze met blinkende nylons in naaldhakken voorbij paradeert.

KJELL: Alstublieft...

ELLING: Een ordinaire snol. Moeder in de steek laten voor een andere vrouw. Nooit!

FRANK: Jij bent dus eerder voor de mannen?

ELLING: Vertel geen onzin. Ik geef toe dat ik meer dan genoeg hechtingsproblemen met mannen heb gehad, zoals we dat moesten zeggen in het hospitaal. Daar ben ik dankbaar voor en het kan me niet schelen dat men mij zo bezig hoort. Het is een open en eerlijke houding, een hommage aan de competentie en het professionalisme van de medewerkers van de regering. Medewerkers, niet leden; er is een verschil, Frank. Jullie regeren het land niet. Ja, Kjel Bjarne en ik zijn mannen, we vinden mekaar best leuk, we deelden samen dezelfde kamer, we belandden soms zelfs in hetzelfde bed, Frank. Dat is niets om je over te schamen, tenzij je ergens bang voor bent. Nu zijn we als burgers de gewone maatschappij ingestapt. Maar ik zal moeder nooit verraden voor een andere vrouw.

FRANK: Je bent een volwassen man.

ELLING: Die goed van kwaad kan onderscheiden.

FRANK: Je moeder is dood.

ELLING: En daarom schijn jij te denken dat ze zich schuldig maakte aan plichtsverzuim.

FRANK: Je hebt haar niet nodig om verder te leven. Als dat zo was, dan was jij ook gestorven toen zij stierf. Maar zij stierf en jij niet.

ELLING: Ik bevind me in een toestand van permanente rouw.

KJELL: Ik bevind me in een permanente toestand.

ELLING: Vandaar dat het betaamt dat ik de buitenwereld niet opzoek voor ik het rouwproces beëindigd heb.

FRANK: Je gaat naar buiten of je gaat eruit; de keuze is aan jou. Vanaf nu moeten jullie het zelf doen, jongens.

FRANK: *(Staat op en neemt nog een stuk pizza.)* Enjoy your pizza. *(Bijt.)* Good luck. Bye bye.

KJELL: Waar gaat ge naartoe, Frank?

FRANK: Ik heb nog werk.

ELLING: Mensen ontmoeten, levens verknoeien. Hij is toch sociaal assistent, Kjell Bjarne?

FRANK: Er is een tekort aan appartementen zoals dit hier. *(Af)*

KJELL: Die staat u zeker niet aan.

ELLING: Hij heeft eerder een hekel aan mij. *(Stilte.)* Waarom zouden we de straat op moeten als we hier ruimte te over hebben?

KJELL: 't Is hier groot.

ELLING: Het kan zelfs nog groter.

Hij stopt de foto van zijn moeder in zijn reistas, sluit de doos met de pizza en geeft ze aan Kjell.

ELLING: Er is een stortkoker op de overloop. *(Kjell af met de doos.)* We hebben niemands toestemming nodig om wat dan ook te doen, Kjell Bjarne. Zeker niet die van Frank Åsli. Dit appartement is van ons, niet van hem. Het is van ons, niet van Frank Åsli. Wij mogen hier doen wat we willen.

KJELL: *(Op)* Ja, we kunnen een paar meiden opscharrelen.

ELLING: Alles op zijn tijd.

KJELL: Ge hebt weer geen goesting.

ELLING: Er is geen haast bij.

KJELL: Ge hebt gelijk. We moeten er eens over slapen. De grootste, stomme stortkoker die er bestaat. Slokte bijna mijn arm op.

ELLING: Hoeveel meer ruimte hebben twee volwassen mannen nodig?

KJELL: Frank Åsli heeft gezegd dat we dan naar buiten moeten.

ELLING: Frank Åsli is in een latere fase een gevaar voor onze verdere veiligheid en voor ons geluk, Kjell Bjarne. We moeten zo snel we kunnen van hem afraken.

KJELL: Hoe doen we dat?

ELLING: Ik zal erover nadenken. *(Neemt zijn reistas.)*

KJELL: Wat gaat ge nu doen?

ELLING: In mijn kamer zitten.

KJELL: Goed idee. Daarna gaan we op zoek naar meiden. *(Hij volgt Elling.)*

ELLING: Jij hebt toch een eigen kamer om in te zitten.

KJELL: Ja.

Elling en Kjell gaan naar hun bed. Ze doen alles tezelfdertijd: ze zetten hun reistassen naast hun bed en bekijken het. Ze testen de matras met de hand en trekken hun jas uit. Ze stropen hun mouwen op en wandelen rond. Ze gaan op de rand van hun bed zitten. Ze gaan liggen. Ze rollen om en nog eens om. Ze gaan rechtop zitten. Dan gaan ze weer op de rand van het bed zitten. Stilte.

KJELL: Elling.

Ze lopen van hun bed naar het midden van de scène en stoppen bruusk zodra ze neus aan neus staan.

ELLING: Ja, Kjell Bjarne.

KJELL: Ik kan niet slapen.

ELLING: Jij slaapt toch nooit.

KJELL: Nee.

Stilte.

ELLING: Jawel. *(Ze gaan terug.)* Kjell Bjarne. *(Ze stoppen en keren zich naar mekaar.)* Ik heb nagedacht. Er ontbreekt iets. Iets dat elk beschaafd gezin nodig heeft met het oog op eventuele bezoekers: een logeerkamer. Er zit maar één ding op.

KJELL: Merde zeg, dat is het gaafste klotenidee dat ik al heb gehoord.

ELLING: Mijn slaapkamer. Ik zal je helpen. *(Ze gaan naar Kjells bed.)* Duwen!

KJELL: Frank zal hier niet over te klagen hebben. Wedden dat Frank en zijn vrouw ook een logeerkamer hebben?

Ze duwen Kjells bed naar achter.

ELLING: Trek je van Frank maar niets aan. Ik weet hoe ik Frank moet aanpakken. Negeer hem. (*Het bed staat nu naast dat van Elling.*) Zo. Hang de jassen omhoog, Kjell Bjarne.

KJELL: Nu kan ik slapen.

ELLING: Nu kunnen wij slapen.

KJELL: Precies gelijk in 't zothuis.

ELLING: En we hebben een logeerkamer.

KJELL: Jep, dan kunnen de meiden ook ergens terecht.

Kjell neemt de radio en zet hem aan. Popmuziek. Elling zet de radio af.

KJELL: Ik wil luisteren, Elling.

ELLING: Zeker, maar niet naar zoiets. (*Zet de radio aan.*) Er is maar één radiostation: NRK P1.

Muziek. Billie Holliday met "Let's call the whole thing off".

* *

*

Tweede deel

De bedden staan op dezelfde plaats. Dat van Elling is netjes opgemaakt. Dat van Kjell is een chaos: het ligt vol kleren, strips, enz... Elling zit aan tafel in zijn boekje te schrijven. Kjell ligt vooraan midden op de vloer en leest een strip. Naast hem de telefoon en een telefoonboek.

KJELL: Elling. *(Geen antwoord.)* Ik heb honger. *(Idem.)* Shit zeg, moet ik zelf naar de keuken komen? Is 't dat wat ge wilt? Wilt ge dat ik naar de keuken kom? *(Stilte.)* Goed, ik kom. Ik kom naar de keuken. Nu. Direct nu. Hebt ge me gehoord? Hebt ge me gehoord, Elling? *(Stilte. Kjell gooit het boekje neer en zit rechtop.)* Fuck, man, ik heb u verwittigd. Kom niet zeggen dat ik u niet verwittigd heb. Ik kom. *(Staat op. Telefoon.)*

ELLING: *(Komt naar voor.)* Niet antwoorden.

KJELL: Doen we nooit. *(Ze kijken naar de telefoon die blijft rinkelen.)* En als 't belangrijk is?

ELLING: Dan zullen ze schrijven.

KJELL: Wij doen nooit een brief open.

ELLING: Omdat die niet belangrijk zijn.

KJELL: Hoe weet gij dat?

ELLING: Jaren ervaring. Ik heb bij de Nationale Veiligheid gewerkt, ik superviseerde de terroristische transacties in het Midden Oosten.

KJELL: Daar hebt ge me nooit iets van gezegd.

ELLING: Meer kan ik er ook niet over zeggen. We moesten een geheime clausule ondertekenen. *(De telefoon houdt op met rinkelen.)* Zie je wel. Verkeerd verbonden.

KJELL: Hoe weet gij dat?

ELLING: Ik heb geen toelating om daarover te spreken.

KJELL: Ik heb honger.

ELLING: Er is geen eten.

KJELL: Het is uw beurt om te gaan winkelen. Ge zijt in vier weken niet één keer buiten geweest.

ELLING: Ik hou me met andere zaken bezig.

KJELL: Zoals schrijven in dat boekje.

ELLING: Kjell Bjarne, hoe dikwijls moet ik je nog zeggen om je strips niet op de vloer te gooien.

KJELL: Wat zijt ge aan 't schrijven?

ELLING: Niets.

KJELL: Schrijft ge over mij?
ELLING: Het is privé.
KJELL: Hoe kan dat, als het over mij gaat? Laat zien. Ik heb het recht om het te weten.
ELLING: Het heeft geen betrekking op jou.
KJELL: Frank heeft gezegd dat we de straat op moeten.
ELLING: Frank Åsli is geen vriend van ons. Frank Åsli is een obstakel dat zo vlug mogelijk uit de weg moet geruimd worden.
KJELL: Ik heb honger.
ELLING: Ga dan naar de winkel.
KJELL: Ga zelf naar de winkel.
ELLING: Ik eet niet.
KJELL: Gij eet wel.
ELLING: Nee, ik eet niet.
KJELL: Jawel, gij eet wel.
ELLING: Ik eet niet. Jij eet. Ik honger mezelf uit opdat jij zou kunnen eten. Ik ben je beste vriend.
KJELL: Gedomme... Waarom doet ge dat? Waarom moet ik mij door u altijd schuldig voelen?
ELLING: Omdat je weet dat ik gelijk heb.
KJELL: We moeten er toch eens uit. Ergens naartoe met een paar meiden.
ELLING: Vrouwen appreciëren nette, gladgeschoren mannen. Zweet van veertien dagen oud en...
KJELL: Het is geen veertien dagen oud. Hoogstens tien.
ELLING: Je stinkt als een bordeel uit Shangai.
KJELL: Goed. Maar dat is dan de allerlaatste keer dat ik naar de winkel ga.

Telefoon. Ze bekijken het toestel. Na een tijdje stopt het gerinkel.

ELLING: Opnieuw verkeerd verbonden.

Klop op de deur.

FRANK: (Af) Elling! (Klop) Kjell Bjarne! Zijn jullie daar? (Klop.) Doe die deur open.
ELLING: Hij gaat wel weg.
FRANK: (Op) Waarom nemen jullie de telefoon niet op?
ELLING: De lijn is dood.
ELLING: Ik zit al de hele week te bellen.
ELLING: Hij is stuk. Waarom geloof je me niet, Frank? Jij gelooft me nooit, Frank. Denk eraan,

Frank, er bestaat niet zoiets als vuile boekjes. Alleen degene die ze leest.

FRANK: (*Neemt de hoorn.*) Hier is niets mis mee.

ELLING: Dan moet het een panne op de lijn zijn.

KJELL: Is dat waar van die vuile boekjes?

ELLING: Wat zeg jij, Frank?

FRANK: Jullie zijn niet naar buiten geweest.

ELLING: Nee, Frank. We zijn net op.

FRANK: Om vier uur 's namiddags?

ELLING: Ja. Ja, dat klopt, Frank. We zijn de hele nacht uitgegaan. Dat is toch zo, Kjell Bjarne. Tot vier uur deze morgen.

KJELL: Waar naartoe?

ELLING: Een nachtclub.

KJELL: Ja, naar een nachtclub.

FRANK: Dewelke?

ELLING: Meer dan één, Frank. Veel. Veel, heel veel nachtclubs. Kjell Bjarne en ik hebben de hele nacht door gedanst.

KJELL: Met blote mokkels.

ELLING: Je moet vooruit, mannen. Je houdt je aan de afspraken. Ofwel vlieg je eruit. Ik moet met jullie telefonisch contact kunnen houden. We zullen nog eens moeten oefenen.

KJELL: Ik moet mijn hobbydoos in orde brengen.

FRANK: Nee. Wanneer de telefoon rinkelt, neem je de hoorn op en zeg je hallo. Elling eerst. Laten we doen alsof er gebeld wordt. Ring. Ring. Antwoord nu.

KJELL: Antwoord, Elling.

FRANK: Neem op en zeg hallo.

ELLING: 't Is niet voor mij, 't is voor Kjell Bjarne.

FRANK: Komaan Elling, zeg.

ELLING: (*Neemt de hoorn.*) Hallo.

FRANK: Dag, Elling. Frank hier. Hoe gaat het? (*Elling legt de hoorn neer.*) Ring. Ring. Ring. Ring. Ring. Ring. Ring. Ring. Ring. Ring. Ring. Ring. Ring. Ring. Neem de telefoon aan. Neem de hoorn. (*Elling doet het.*) Hello, ik heb dorst. Insgelijks. Da-ag. (*Haakt in.*)

FRANK: Niet te geloven. Elling! Opnieuw!

ELLING: Bij ons thuis hield moeder zich met de telefonische oproepen bezig.

FRANK: Ring. Ring. Je moeder is dood. Ring. Ring. Je thuis is hier. Je moet antwoorden.

Elling neemt de hoorn.

KJELL: Zeg iets, Elling.

FRANK: Spreek, Elling.

ELLING: Dag moeder. Ik ben het, uw zoon. Ik zit in de hel. (*Slaat de telefoon neer.*) Het is niet natuurlijk om in een stuk plastic te spreken tegen iemand die je zelfs niet kunt zien.

FRANK: Of die dood is. Je moest het appartement eens meer verlaten.

ELLING: Waarom hebben we een appartement als we het aldoor moeten verlaten?

FRANK: Als je niet doet wat ik zeg, heb je geen appartement meer. (*Wil een sigaret opsteken.*)

ELLING: Hier rookt men niet.

FRANK: En hier zit men niet als kippen op een stok. Tijd om de teugels strakker aan te halen. Laatste waarschuwing: ik wil zien dat je vooruitgang boekt of je mag het vergeten. (*Af*)

ELLING: Die moet overal zijn neus insteken. Het is nooit goed genoeg. En hij spot met mijn idealen.

KJELL: Waarom proberen we niet eens uit te gaan? Alleen wij met z'n tweetjes.

ELLING: We moeten van hem af geraken.

KJELL: Ik heb ook schrik, Elling. Maar we hebben centen. En we leven maar één keer.

ELLING: Dat hoop ik, want ik voel niets voor het concept van reïncarnatie.

KJELL: Hier zullen nooit vrouwen komen als ze niet weten dat wij hier wonen.

ELLING: We moeten de deur niet uit om vrouwen te ontmoeten, Kjell Bjarne. Frank verdient voor tenminste één ding mijn waardering: hij heeft ons geleerd hoe we een telefoon moeten gebruiken. (*Opent het telefoonboek.*)

KJELL: Wat gaat ge doen?

ELLING: Vertrouw me.

KJELL: Dat weet ge toch. (*Elling vormt een nummer.*) Morgen gaan we de straat op. We moeten wel. Of we verliezen alles. En mekaar.

ELLING: (*In de telefoon.*) Hallo, ja?

KJELL: Ge kunt het wel. Ik zal ervoor zorgen dat ge 't kunt.

ELLING: (*Idem*) Ja.

KJELL: We gaan naar dat café op het hoekje.

ELLING: (*Idem*) Ja.

KJELL: De andere keer hadden ze daar varkensvlees met braadsaus.

ELLING: (*Idem*) Ja.

KJELL: En als ge 't kwaad krijgt, kunnen we nog altijd naar huis gaan.

ELLING: Of lopen. (*Idem*) Ja.

KJELL: Zo simpel is 't.

ELLING: Hier. Voor jou. (*Geeft de hoorn aan Kjell en gaat weg.*)

KJELL: (*Luistert*) Godverdoemme.

STEM: Ik ben dol op seks. Ik zit hier alleen. Ik speel met mezelf. Mijn tieten verlangen naar jou.

KJELL: Ik krijg een stijve. Elling! Ik heb het zitten!

Kjell loopt af met de telefoon.

Muziek: Gainsbourg en Birkin: Je t'aime...

STEM: Kom hier, streel me... Ik ben bloedgeil en jij bent zo heet. Kom, grote jongen. Jij hebt zo'n grote... Kom bij mij... Ik smeeek je, ik verlang naar jou, geef me een lekkere beurt... Oh... Ohhh... Jij bent loeiheet...

Intussen...

Werd de tafel schoongemaakt en vooraan midden geplaatst. Johanne legt er een tafelkleedje op en dekt de tafel voor twee. Een derde stoel wordt rechts voor, rug publiek geplaatst. Een belletje rinkelt zodra Kjell achteraan binnenkomt. Hij draagt een lange jas en een hoofddekseel. Johanne links voor op. Lichten worden gedimd zodra ze mekaar zien. Ze blijven allebei staan. Johanne in volle licht.

KJELL: (*Naar achter*) Elling.

Gewoon licht. Muziek stopt. Alfons, een man van middelbare leeftijd zit op de derde stoel met zijn rug naar het publiek. Hij leest de krant. Elling achteraan op, gekleed in overjas.

ELLING: Ik ga dood.

KJELL: Ge gaat niet dood.

ELLING: Ik hoop dat ze massa's varkensvlees met braadsaus hebben.

KJELL: Ik kan niet langer wachten. Kom.

JOHANNE: Tafeltje voor twee? (*Ze zet zijn stoel klaar.*)

KJELL: Dank u wel. (*Terzijde*) Knapste wijfje dat ik al gezien heb.

ELLING: Hopelijk is dit de moeite waard.

KJELL: (*Zet hoofddekseel af.*) Doe uw hoed af.

ELLING: En als we moeten maken dat we wegkomen?

Kjell neemt Ellings hoed af en duwt in de handen.

KJELL: Stop ermee.

Ze gaan zitten. Johanne geeft de menu's.

JOHANNE: Alsjeblieft.

KJELL: Dank u wel. (*Leest het menu.*) Merde, er is geen varkensvlees met braadsaus.

JOHANNE: En om te drinken?

ELLING: We zijn hier voor het varkensvlees met braadsaus.

JOHANNE: Vandaag is het hutsepot.

ELLING: Jij hebt toch gezegd dat ze varkensvlees met braadsaus hadden?

JOHANNE: Varkensvlees met braadsaus was gisteren.

KJELL: En vandaag?

JOHANNE: Hutsepot.

ELLING: Wanneer is er dan varkensvlees met braadsaus?

JOHANNE: Volgende week.

KJELL: (*Klopt op tafel.*) Shit zeg, geen varkensvlees met braadsaus!

JOHANNE: Ik zal eens vragen aan de chef. (*Af*)

KJELL: Niet te vlug opgeven, Elling.

ELLING: Ik had echt verwacht dat we varkensvlees met braadsaus zouden krijgen. Die hele afstand voor een ordinaire hutsepot, Kjell Bjarne.

KJELL: Wat een vrouw.

ELLING: Ik moet zo nodig.

JOHANNE: (*Op*) Er zijn nog twee porties over.

KJELL: Alstublieft.

JOHANNE: Verder nog iets?

KJELL: Hoe is uw naam?

JOHANNE: Johanne.

KJELL: Johanne.

ELLING: Dank u wel, Johanne.

KJELL: Ja, dank u wel.

JOHANNE: Graag. Ik zal wat water brengen.

KJELL: Ja, alstublieft, Johanne. Dank u wel. (*Johanne af.*) Wat een vrouw.

ELLING: We moeten hier weg, Kjell Bjarne.

KJELL: Waarom?

ELLING: Ik moet naar 't toilet.
KJELL: Da's daar.
ELLING: Ik kan niet. Openbare toiletten zijn niet mijn sterkste kant.
KJELL: Moet ik meegaan?
ELLING: Nee.

Johanne klaar met een karaf water.

KJELL: Zie nu toch eens wat daar afkomt...

Muziek. Gainsbourg: Je t'aime... Elling springt recht en rent naar voor rechts. Hij komt nu met de rug naar het publiek bij Alfons terecht. Hij maakt zijn broek open. Intussen is Kjell gebiologeerd door Johanne die de tafel nadert. Ze plaatst de karaf op tafel. De muziek stopt.

JOHANNE: Uw water. Alsjeblieft.

KJELL: Dank u wel, Johanne.

Alfons vouwt de krant en stopt hem onder zijn arm. Hij komt naast Elling staan en opent zijn broek.

ALFONS: Hoe anders mensen toch zijn. Sommigen maken een skitocht richting Noordpool, terwijl anderen al hun moed bijeen moeten rapen om door een restaurant te lopen. Dat is wat men noemt grenzen verleggen. De moderne maatschappij. *(Draait het hoofd naar Elling.)* Houdt u van poëzie? *(Stilte)* Er gebeurt niets.

JOHANNE: Zal ik voor u inschenken?

ALFONS: Problemen?

KJELL: Dat... Dat zal wel zeker...

Alfons knipt met de vingers. Op dat moment vult Johanne traag een groot glas, waarbij ze de karaf heel hoog houdt. Terwijl ze giet kijkt Elling naar beneden. Dan kijkt hij naar Alfons en glimlacht. Johanne zet het glas voor Kjell neer.

JOHANNE: Ik haal uw schotels.

KJELL: Dank u wel, Johanne.

ELLING: *(Tot Alfons.)* Dank u wel.

ALFONS: *(Broek dicht.)* Dat was het voor vandaag.

Alfons gaat centrum achter af, maar passeert aan de tafel. Elling ritst z'n broek dicht. Hij loopt vlug

naar Kjell en gaat zitten.

- ELLING: Er was daar een meneer. Daar in het toilet. Die meneer, de meneer die net naar buiten ging. Ik had problemen, zoals gewoonlijk, wanneer ik me in een openbaar toilet bevind. En hij begon te praten en hij knipte met zijn vingers en ik deed het, zomaar, geen enkel probleem.
- KJELL: Welke meneer ?
- ELLING: De meneer die net onze tafel gepasseerd is.
- KJELL: Er was geen meneer.
- ELLING: Ik zag een meneer.
- KJELL: Ge hebt hem uitgevonden.
- ELLING: Dat is niet waar.
- KJELL: Weer een van uw vertelseltjes. En geef maar toe of ge zijt uw ballen kwijt.
- ELLING: Jaja, 't is goed. Weer een van mijn vertelseltjes.
- JOHANNE: (*Op*) U wordt zo bediend.
- KJELL: Varkensvlees met braadsaus.
- JOHANNE: Het duurt niet lang meer.
- KJELL: 't Beste flutrestaurant waar ik al geweest ben.
- ELLING: Zo lekker als bij moeder kan het nooit zijn.
- KJELL: Ik kan niet langer wachten.
- JOHANNE: Ik zal ze nog eens vullen. (*Af met karaf.*)
- KJELL: Wat een vrouw. Ik wed dat Frank blij zou zijn als hij ons zo bezig zag.
- ELLING: Hij zou pas tevreden zijn als we aan een tafel zouden zitten met alleen maar mensen van andere culturen. We zouden Frank misschien moeten bellen om hem te vertellen dat we hier zijn.
- KJELL: Doe dat dan.
- ELLING: Ik zei misschien.
- KJELL: 't Is bijna Kerstmis, Elling.
- ELLING: Dat weet ik, Kjell Bjarne.
- KJELL: Ik kan niet langer wachten. Wat hebt ge voor mij?
- ELLING: Dan is 't geen verrassing meer.
- KJELL: Ik ben iets aan 't ineen steken voor u. Ik...
- ELLING: Nee. Niet zeggen. Wachten.
- KJELL: Ik kan niet.

ELLING: Moet!

KJELL: (*Kijkt op klok.*) Nog zevenentwintig dagen, vier uur, zes minuten en vijftien seconden.

ELLING: Waar blijft ons eten?

KJELL: Zevenentwintig dagen, vier uur, zes minuten en twee seconden.

ELLING: Er is iets gebeurd met ons eten.

KJELL: De eerste kerst dat we alleen zijn met mekaar . Ik kan niet langer wachten.

ELLING: Zodra we thuis zijn, gaan we telefoneren.

KJELL: Naar Frank.

ELLING: Voor Frank.

Ze heffen het glas en klinken. Muziek. Wat volgt is de stem van Frank. Intussen wordt de stoel weggenomen en de volgende scène klaargezet.

FRANK: Hallo, met Åsli.

ELLING: Frank. Dag. Met mij.

FRANK: Elling.

ELLING: Ja. Kjell Bjarne en ik hebben net wat voedsel verorberd in ons lokale trefpunt. Elke vrijdag serveren ze daar varkensvlees met braadsaus. Kjell Bjarne moest wel overtuigd worden.

FRANK: Goed zo, Elling.

ELLING: Maar ik ben er toch in geslaagd om hem om te praten.

FRANK: Heel goed.

ELLING: 't Is waar, hé Frank...

FRANK: t Is waar, Elling. Dat heb je goed gedaan.

Muziek: Stille Nacht. Elling zit aan tafel vooraan links te schrijven in zijn boekje. De radio staat naast hem. Midden achter: een kerstboom met een groot pak onder. In de buurt twee stoelen: een links midden en een rechts vooraan, naar de kerstboom gericht. Kjell Bjarne zit op de rechtse stoel. Naast hem de telefoon. Stilte. Kjell staat op. Hij kamt zijn haren. Hij ijsbeert even rond. En kamt opnieuw zijn haren. Hij gaat zitten.

KJELL: Ik vind het een toffe boom. (*Stilte*) Ik heb dat graag, dat hij van plastic is. (*Stilte*) Dat is kerstmisachtiger. Verdorie, Elling, wat zit ge daar in de keuken te doen op een avond als deze. (*Hij staat op en kamt zijn haren. Hij ijsbeert rond. Hij gaat opnieuw zitten en staat weer op.*) Ik kan niet langer wachten, Elling.

ELLING: 't Is pas vijf uur.

KJELL: Ik heb er niet van geslapen. Ik kon er niet van slapen.
ELLING: Jij slaapt toch niet.
KJELL: Da's waar. Vannacht heb ik niet geslapen. Zeker van. Ik heb de hele dag zitten wachten.
ELLING: Eet je cake op.
KJELL: Die is al op.
ELLING: Kam je haren.
KJELL: Als ik dat verdoemme nog een keer doe, blijft er niets meer over om te kammen. *(Hij loopt naar het pak, neemt het en gaat er mee naar Elling.)* Hier, Elling. Voor u.
ELLING: Voor mij? *(Elling zet het pak in het midden van de tafel.)*
KJELL: Als ge 't niet graag hebt, dan maak ik mezelf van kant.

Elling verwijdert het inpakpapier en opent de doos. Hij haalt er een huis uit. Het is heel mooi en volledig gemaakt van lucifers.

ELLING: Kjell Bjarne...
KJELL: Is 't goed?
ELLING: 't Is goed.
KJELL: Zelf gemaakt.
ELLING: 't Is mooi.
KJELL: Met lucifers. In mijn vrije tijd. 't Is ons huis. Hier is ons appartement. En zie, zie, Elling! Dat zijt gij en dat ben ik. Gij zijt dat geel manneke. Vind ge 't goed?
ELLING: Of ik het goed vind, Kjell Bjarne? 't Is verdikkingen het mooiste cadeau dat ik ooit gekregen heb. *(Hij haalt een klein pakje uit de la van de tafel.)* Hier is jouw cadeautje, Kjell Bjarne.
KJELL: Voor mij?
ELLING: Ja. Maar ik heb het niet zelf gemaakt.
KJELL: Een cadeautje.
ELLING: Vrolijk kerstfeest.
KJELL: Voor mij? *(Neemt het.)* Merde, zeg.
ELLING: En probeer niet te vloeken met kerstmis.
KJELL: *(Haalt de verpakking eraf.)* Miljaar! Een pen. 't Is een pen!
ELLING: Klopt. 't Is een pen.
KJELL: Ik kan het niet geloven, ik geloof het niet en... en... god... god... Nondemiljaar, hoe wist ge dat ik het... Zie, zie! *(Hij draait de pen om.)* En al haar kleren zijn uit!

ELLING: Jij zou wel willen dat het in het echte leven even gemakkelijk ging.

KJELL: Verdomme toch. Hoe wist ge dat ik het blondje wou?

ELLING: Ik heb je zo stilaan leren kennen, Kjell Bjarne.

KJELL: Da's 't allerallerbeste.

ELLING: Insgelijks.

KJELL: Mogen we eens bellen?

ELLING: Niet op kerstavond. Dat zou heiligschennis zijn. Speel met je pen.

Plots een hoop lawaai en gekletter. Elling zet de radio uit. Stilte.

KJELL: Wat was dat?

ELLING: St!

KJELL: Het kwam van buiten.

ELLING: (*Fluistert*) Niet ademen.

KJELL: Er is daar iets.

ELLING: Niet bewegen.

KJELL: Ze staan voor onze deur.

ELLING: Ze gaan weg.

KJELL: En als ze dat niet doen.

ELLING: Licht uit.

KJELL: Dit is hier ons huis.

ELLING: Nee, Kjell Bjarne...

KJELL: Wacht, ik zal ze leren.

ELLING: Laat me niet alleen.

KJELL: Nee.

Hij neemt de kerstboom en houdt hem als een knuppel voor zich uit.

KJELL: Ik bescherm ons.

ELLING: Nee, Kjell Bjarne, niet doen. (*Kjell af.*) Kjell Bjarne. (*Stilte*) Kjell Bjarne. (*Kjell op.*) Wel?

KJELL: 't Is een vrouw.

ELLING: Wat doet ze?

KJELL: Niets. Ze is bewusteloos. Ze ligt voor onze deur, plat op haar rug. Ze moet van de trap gevallen zijn. Wat gaan we nu doen?

ELLING: Ademt ze nog?

KJELL: Ja.

ELLING: Laten liggen.

KJELL: Kan niet. Ze is in verwachting.

ELLING: Iemand zal haar wel vinden.

KJELL: Ik breng haar naar binnen.

ELLING: Nee. We kunnen haar nergens leggen.

KJELL: De logeerkamer.

ELLING: Er staat geen bed.

KJELL: Dat brengen we direct in orde. *(Hij begint zijn bed weg te rollen.)* Help me, Elling. Help me een handje. *(Ze duwen het bed naar rechts voor.)*

ELLING: En wat als de vermeende vader opduikt? Hij zal denken dat we haar ontvoerd hebben.

KJELL: Zet een stoel bij het bed. Doe het, Elling. *(Af)*

ELLING: Ja, Kjell Bjarne.

Elling zet een stoel bij het bed. Kjell op met de zwangere vrouw in zijn armen.

ELLING: Kjell Bjarne, zet die vrouw onmiddellijk neer voor er ongelukken gebeuren.

KJELL: Rustig, ik heb dit al honderden keren gedaan met ons ma. *(Legt haar op het bed.)*

ELLING: Wie is dat?

KJELL: Ons ma?

ELLING: Nee, zij.

KJELL: Hoe moet ik dat weten.

ELLING: Is ze ziek?

KJELL: Dat komt nog. Nu is ze alleen maar bezopen.

ELLING: Welk is uw naam?

KJELL: Ze kan u niet horen. Ze is bewusteloos.

ELLING: Ook goed.

KJELL: *(Dept haar voorhoofd met zijn zakdoek.)* Deze is wel proper, hé.

ELLING: Weet ik. Ik heb hem zelf in de was gestopt.

KJELL: Kijk in haar handtas.

ELLING: Ik ben geen dief.

KJELL: Kijk in haar handtas. Zoek haar naam. *(Elling neemt haar portefeuille.)* Leegmaken.

ELLING: *(Zoekt)* Reidun Nordsletten. Ze woont hier. Het appartement boven. Vierentwintig december, negentienhonderd...

KJELL: Dezelfde geboortedatum als Jezus. Shit gotver, dat is vandaag. En ze is in verwachting!

ELLING: Kon ze nu niet gewoon een beetje dik zijn?

KJELL: Ze is een beetje dik. Hier zo. Maar er zit vast een astronaut in die aan 't zweven is.

ELLING: Ik hoop dat ze de baby geen pijn heeft gedaan.

KJELL: Ik blijf bij haar zitten tot ze wakker wordt.

ELLING: We moeten haar gewoon rustig laten liggen.

KJELL: En als ze ziek is?

ELLING: We komen van tijd tot tijd eens kijken.

KJELL: Ik blijf hier tot ze zich beter voelt.

ELLING: Dat kan niet. Jij ziet er uit als een verkrachter. Dan doet ze de schrik van haar leven op.

KJELL: Denkt ge dat het een engel is?

ELLING: Je bent weer domme praat aan het verkopen, Kjell Bjarne. Ik zal het aan Frank moeten rapporteren.

KJELL: Doe dan de deur achter u dicht.

ELLING: Wat moet ik toch doen?

KJELL: Ga naar bed.

Elling laat Kjell alleen achter. Hij gaat op de stoel zitten die links staat. Hij zit op zijn handen en wiebelt. Kjell sluit de ogen en valt in slaap.

ELLING: Hij wil niet luisteren. Hij luistert niet. Hij luistert nooit... Drie is altijd een stom getal geweest. Kjell Bjarne verliest de controle over zichzelf... Kjell Bjarne heeft zijn eigen hart in de steek gelaten... Kjell Bjarne is verliefd... Frank Åsli moet onmiddellijk op de hoogte worden gebracht. *(Zet de telefoon op de stoel en vormt een nummer.)* Nee... Nee... *(Legt de hoorn neer.)* 't Is verdikkingen het mooiste cadeau dat ik ooit gekregen heb.

Elling gaat naar zijn kamer, opent de kleerkast, neemt zijn pyjama en trekt hem aan. Hij sluit de kleerkast. Hij haalt het boekje en de zaklantaarn van onder zijn hoofdkussen. Hij opent de kleerkast, stapt er in en sluit de deur achter zich. Stilte. Plots klinkt er muziek: Jolene - Dolly Parton. Kjell wordt wakker en zet de radio uit.

KJELL: Elling! Elling!

Reidun wordt wakker. Kjell gaat naar de slaapkamer van Elling.

KJELL: Elling?

Hij staat voor de kleerkast.

Reidun staat op en komt naar de woonkamer.

KJELL: Elling?

Als hij de kleerkast wil openen zegt

REIDUN: Hallo?

Kjell Bjarne rent naar de woonkamer. Hij ziet Reidun. Stilte.

KJELL: Kjell Bjarne.

REIDUN: Waar ben ik?

KJELL: Ge woont hier. Het appartement boven ons. We vonden u in de hall.

REIDUN: Mijn hoofd doet pijn.

KJELL: Ge zijt gevallen.

REIDUN: Ik heb zitten drinken.

KJELL: 't Is uw verjaardag.

REIDUN: Weet ik...

KJELL: Ik heb u naar binnen gebracht. *(Stilte)* Zijt gij een engel?

REIDUN: Nee. Jij bent een engel.

KJELL: Shit, zeg.

REIDUN: Mijn hoofd doet pijn.

KJELL: Ik help u naar boven.

REIDUN: Op wie was je daar aan 't roepen?

KJELL: Niemand. Een vriend. *(Stilte)* 't Is Kerstmis.

REIDUN: Weet ik. *(Stilte)*

KJELL: Ik heb een pen gekregen. Ziet... *(Klikt tegen de pen.)* En al haar kleren vallen af. *(Ze lacht.)*

Oh, het spijt me.

REIDUN: Je bent grappig.

KJELL: Ze zeggen dat ik zo geboren ben.

REIDUN: Wie?

KJELL: Iedereen. Zolang ik me kan herinneren. "Er is niks mis met Kjell Bjarne. Hij is alleen maar een beetje grappig."

REIDUN: Vind ik tof.

KJELL: Nonde...

REIDUN: Reidun Nordsletten.

KJELL: Weet ik. Wat hebt ge voor uw kerst gekregen, Reidun?

REIDUN: Weet ik nog niet. Misschien het beste cadeau dat ik krijg.

KJELL: Shit. Iedereen krijgt deze kerst wat hij graag wou. Eerst Elling, dan ik en nu gij.

REIDUN: Wie is Elling?

KJELL: Gewoon een vriend.

REIDUN: Wil je koffie? Ik zet er je eentje.

KJELL: Ik ben er zeker van dat gij de beste fucking koffie maakt die er bestaat.

REIDUN: En chocoladekoekjes.

KJELL: Miljaardegodver!

Reidun gaat af, gevolgd door Kjell. De deur van de kleerkast gaat open en Elling komt naar buiten.. Hij trekt zijn schoenen aan. Hij trekt zijn overjas over zijn pyjama aan, stopt het boekje in zijn zak en gaat naar de keukentafel. Bekijkt het huisje.

ELLING: 't Is verdikkingen het mooiste cadeau dat ik ooit gekregen heb.

Hij neemt het huisje en laat het op de grond vallen. Het valt uit mekaar. Hij zet een zonnebril op.

ELLING: En als ik niet terugkeer, Kjell Bjarne, en als er iets verschrikkelijks met mij gebeurt, Kjell Bjarne, en wanneer ik morsdood in de goot gevonden word, Kjell Bjarne, dan is dat jouw schuld, Kjell Bjarne en jij zal je slecht voelen en jij zal schuldig zijn en jij zult spijt hebben. Maar! Het zal te laat zijn! Want ik zal er niet meer zijn. En dan pas zul je het beseffen. *(Gaat naar de deur. Stopt en kijkt rond.)* Orang-oetang. *(Af)*

* *

*

Derde deel

's Morgens.

Elling op. Overjas, zonnebril, half opgegeten hot-dog. Hij gaat naar de keukentafel. Zonnebril weg, overjas uit. Hij is in pyjama. Hij legt de hot-dag, zijn notaboekje en zijn pen op tafel. Hij gaat naar het bed rechts en duwt het naar achter.

ELLING: *(Terwijl hij duwt.)* Eerst was ik... en dan... ik had al mijn kracht nodig... Ik bracht oh zoveel nachten door... Ik zal overleven... Ik zal overleven... Ik zal overleven... *(Het bed staat nu in het midden. Kjell op.)* Zo, daar ben je. Staart tussen de benen. En nu wil je dat ik je vergeef.

KJELL: We zijn vanavond uitgenodigd voor het eten.

ELLING: We.

KJELL: *(Hij begint met de vuisten op zijn hoofd te slaan.)* Eten... Eten...

ELLING: Stop ermee, Kjell.

KJELL: Eten.

ELLING: Stop ermee, voor je jezelf knock-out slaat. *(Kjell stopt.)* Heeft ze ons allebei uitgenodigd?

KJELL: Ja, ze zei dat ik een vriend mocht meebrengen.

ELLING: Oh, ik zal niet in staat zijn om te gaan. Ik had eerder al een afspraak.

KJELL: Wanneer?

ELLING: Van zodra het avondeten een aanvang neemt. Stipt.

KJELL: Gij weet niet eens hoe laat het begint.

ELLING: Bepaalde zaken worden best privé gehouden.

KJELL: Ge gaat anders nooit buiten de deur.

ELLING: Jij hebt de nacht met een zwangere vrouw doorgebracht.

KJELL: We zaten op haar sofa en zij heeft gepraat. Ze deed haar mond open en ze heeft hem niet meer dichtgedaan. Ik wist niet dat iemand zoveel kon praten. We hebben koffie gedronken en chocoladekoekjes gegeten, en koud kiekeken.

ELLING: Kip.

KJELL: Kiekeken.

ELLING: En waar heb je geslapen?

KJELL: Heb ik niet.

ELLING: Beest.

KJELL: Ze heeft nu pas opgehouden met praten.

ELLING: Terwijl jij met een zwangere vrouw de hele nacht op haar sofa zat te praten, heb ik mijn leven in beide handen genomen en ben ik uit geweest. Ik ben uit geweest en ik heb mijn roeping gevonden.

KJELL: Ik vind haar aardig.

ELLING: En haar man?

KJELL: Heeft ze niet.

ELLING: Een losgeslagen vrouw.

KJELL: Zij vindt mij aardig.

ELLING: Elke fatsoenlijke vrouw zou terstond de politie bellen. Doodsbang omdat ze wakker werd naast een orang-oetang.

KJELL: Ze zei dat ik een engel was.

ELLING: Niet alle engelen zien er onschuldig uit.

KJELL: Ik heb honger. (*Gaat naar de keukentafel. Elling volgt hem.*)

ELLING: Satan is ook een engel, een gevallen engel, de prins der duisternis.. Leest ze geen kranten? Deze stad zit tjokvol boeven en verkrachters. (*Kjell raapt een stuk van het gebroken huisje op.*) Het is gevallen.

KJELL: Ik zal het herstellen.

ELLING: Kun jij alles wat gebroken werd echt zo gemakkelijk herstellen?

KJELL: 't Wordt tijd dat ge gaat slapen, Elling. Ik alleszins. De lekke buis van haar afloop herstel ik later wel.

ELLING: Ze wordt wakker in het bed van een volslagen vreemde en ze vraagt hem direct of hij de lekke buis van haar afloop wil herstellen. Heeft ze je geen sleutel gegeven, zodat je kan komen en gaan wanneer het je goeddunkt? Kjell Bjarne, jij bent verliefd. Dat moet ik aan Frank rapporteren. Je verliest de pedalen.

KJELL: Tedju, Elling. Ik ga slapen.

Kjell gaat naar het bed dat in het midden staat. Elling volgt en gaat aan de voet van het bed staan zodat Kjell het niet naar zijn plaats kan duwen.

KJELL: Ga uit de weg.

ELLING: Nee.

KJELL: Ik ga met mijn bed naar de logeerkamer.

Tijdens de volgende replieken zullen ze het bed over en weer duwen.

ELLING: Ik heb besloten dat we niet langer een logeerkamer nodig hebben.

KJELL: 't Is mijn slaapkamer.

ELLING: Ik heb een bibliotheek nodig.

KJELL: Ik wil een atelier.

ELLING: Bibliotheek.

KJELL: Atelier.

ELLING: Ik heb altijd een bibliotheek gewild.

KJELL: We hebben een atelier nodig.

ELLING: Ik heb een bibliotheek nodig, orang-oetang. (*Kjell begint achter hem aan te lopen. Ze rennen rond en over het bed.*) Nee, nee... Kjel Bjarne... Niet doen! Luister. Luister naar me... Ik moet iets belangrijks zeggen... Luister alsjeblief!

Elling vlucht naar de keuken. Daar rennen ze rond de tafel. Elling grabbelt zijn boekje en loopt naar zijn slaapkamer. Hij springt op het bed.

ELLING: (*Steekt vingers omhoog.*) Twee! Luister!

KJELL: (*Idem*) Twee!

ELLING: Ik heb mijn ware roeping gevonden. Het was in het midden van de nacht dat de woorden mij overvielen. Het was alsof ze aan de binnenkant van mijn oogleden geschreven stonden.

(*Leest*)

“Eerst kruipen we, dan strompelen we.

Langs deze rotsige kust.

Voetsporen in het zand.

De zon achterna.

Vannacht vond ik een engel.

Gevallen voor mijn deur.

Haar haren, gespreid als vleugels

Klaptten op het vinyl.

Ons werd gezonden een gevallen engel – met kind

Dronken op de vloer.

We doen het beste wat kan,

Wat kunnen we meer?

Pelgrims kruipen voor ze strompelen,

Langs deze rotsige kust.

Voetsporen in het zand.
De zon achterna.
Maar zodra de nacht valt
Liggen we te neer geslagen
Onze tijd is voorbij
En op 't einde staan we even ver
Als in 't begin.”

KJELL: Sapperdepiepies, Elling... Gij hebt poëzie geschreven.

ELLING: Mijn hele leven lang loop ik op deze wereld rond zonder te weten dat ik een dichter ben.
Geen wonder dat er bepaalde misverstanden ontstonden, want mijn poëzie, mijn persoonlijke taal bleef onontdekt in mij sluimeren.

KJELL: Moet ge die hot-dog nog hebben?

ELLING: Bibliotheek.

KJELL: Godverdoemme Elling, waarom moet gij altijd uw gelijk halen?

ELLING: Omdat ik gelijk heb. (*Ze duwen het bed naast dat van Elling.*) Ziezo.

KJELL: Ik heb honger. (*Hij gaat aan tafel zitten en eet de hot-dog op.*)

ELLING: En ik heb een vriend gemaakt. Rondolend in de donkere nacht ben ik als bij toeval in een moderne poëzieavond verzeild geraakt.

KJELL: Een poëzieavond?

ELLING: Ik ging naar binnen. Ik voelde me als verloren, maar mijn oude vijanden duizeligheid en benauwdheid waren er eigenaardig genoeg niet.

Het licht dimt. De vrouwelijke dichter staat in een zuil van licht voor een microfoon.

Vr. DICHT. Ik schreef deze gedichten toen ik in Cambodja malaria kreeg.

“Spinrag”

“Ik lig en staar naar 't spinrag
Telkens wanneer het iets vangt
Rukt gij het weder uiteen.”

Applaus.

Mijn volgende gedicht heet *“Spin”*. Het gaat over fascisme in al zijn vormen.

“Sijpelend door 't verklompte brein
Gestolde gedachten
Mistige dromen

Stroperig dikke zweetdruppels
Huivering klimt langs mijn rug
Een spin krauwelt in mijn hals
Dringt diep door tot de kern van mijn brein
Vandaag was de dokter daar
Koude klinische klik van de hielen
Hij glimlacht
En ik ben gegaan.”

Applaus. Licht op microfoon uit. Alfons, de man uit het restaurant, zit vooraan op een stoel en applaudisseert beleefd. Hij rookt een sigaar. Hij wendt zich tot Elling.

ALFONS: Toch eigenaardig. Hoe slechter ze zijn, hoe harder ze applaudisseren.

ELLING: En daar zat hij, bij de bar.

KJELL: De man van het restaurant.

ELLING: Ja. Stel je voor hoe verrast ik was. Het toeval. Doodkalm, rustig een sigaar rokend.

KJELL: Er was geen man. Ge hebt hem uitgevonden.

ELLING: Nee, Kjell. Dat heb ik niet. Hij trakteerde me op een drankje.

KJELL: Gij drinkt niet.

ALFONS: Op mij.

ELLING: Dank u wel. Elling.

KJELL: Ge zoudt niet mogen drinken.

Lichtzuil op microfoon. De mannelijke dichter rent naar zijn plaats en grijpt de microfoon

Mn. DICHT. Zijn jullie er klaar voor? Oslo, hoor je mij? Yeah! We gaan ervoor!

“Nooit mocht ik aan haar borsten komen
Maar van hier beneden
Zag ik alles als 't wasdag was
De verloren zoon
Ik had haar kunnen melken
Zuigen van de rijke, kleverige dauw
Ronde stevige voeding
Ik kreeg de kans niet
Hij vermaalde haar met zijn nokkenas

Woelde in haar ster
Stak haar iedere nacht
En begroef haar in het bed
Het onderstel kreunde
Kraakte en viel in stukken
Bros hout bloedde droog vocht
In mijn brein lag aldoor in een krocht
de wakke smaak van een oeroud taboe
'Ma, pijpt gij ook graag?'"
We laten het luidkeels los op Oslo! Yeah! Volle gas! Rock 'n roll!

ELLING: (*Brult*) Sto-op!

Gewoon licht. Microfoon en dichter weg.

ELLING: (*Tot Kjell.*) Ik ben er ziek van.

ALFONS: (*Tot Elling.*) Jij ook al. Kom, we gaan er vandoor.

KJELL: Ge zijt aan 't uitvinden. Het zoveelste vertelseltje.

ELLING: Dat is niet waar.

ALFONS: Jij werd er dus ook ziek van? Hoe slechter ze zijn, hoe harder ze applaudisseren. Sigaar?

ELLING: Nee, dank u wel. Ik rook niet.

ALFONS: (*Geeft ze toch.*) Geef ze dan aan een vriend. (*Elling stopt de sigaar in het bovenste zakje van zijn pyjama.*) Heb je geen zin om ergens iets te gaan drinken? Kunnen we eens rustig onze gal spuwen op de poëzie van vandaag.

ELLING: (*Tot Kjell.*) Waarom heb ik niet gewoon ja gezegd?

Alfons gaat naar achter links en blijft aan de zijkant staan.

KJELL: Uitvindsels.

ELLING: Doe niet zo absurd, Kjell Bjarne. Waarom zou ik zo iets uitvinden? Het is voor mij duidelijk geworden dat ik een mysterieuze underground-dichter moet worden. 'E', het moeders-kindje. Misschien, maar dan een nieuwe, gevaarlijke versie. Het enige wat ik moet vinden is het juiste forum voor mijn dichtkunst.

ALFONS: (*Draait zich om.*) Daar ben je weer.

ELLING: (*Tot Kjell.*) Een tweede toevallige ontmoeting. Echt waar.

ALFONS: (*Draait zich naar de coulissen.*) Twee hot-dogs met mosterd, alstublieft.

ELLING: *(Tot Kjell.)* Ik voelde gewoon dat het lot er de hand in had.

ALFONS: *(Met twee hot-dogs.)* We gaan even wandelen. Ik heb nog nooit een man ontmoet wiens fysieke reactie tegenover moderne poëzie mijn persoonlijke literaire mening zo schitterend typeert: braaksel.

ELLING: Toevallig hou ik van literaire poëzie.

ALFONS: Ik ook. Vreselijk onmodieus.

ELLING: Zo ben ik... Ik ben ook allergisch voor alcohol. Het doet me dingen doen die ik me achteraf beklaag. Ik was ooit eens borreltjes aan het drinken, met een paar jongens. Moeder kwam thuis en toen heb ik iets gedaan dat ik me nog steeds beklaag. Ik heb haar trouwring afgetrokken en ik heb geprobeerd om haar lichaam te verkopen aan die 'vrienden'.

ALFONS: Dat soort vrienden deugt niet. Wil je er een?

ELLING: Ja. *(Alfons geeft hem een hot-dog.)* Dank u wel.

ALFONS: Ga jij dikwijls naar een poëzieavond?

ELLING: Ik heb tot nu toe erg sober geleefd. Ik ga zelden ergens heen.

ALFONS: Ik evenmin. Dat ga je allemaal moeten veranderen.

ELLING: En ik ben ook nog nooit in staat geweest om met vreemden te converseren.

ALFONS: Jij bent geen vreemde.

ELLING: *(Tot Kjell.)* En hij had gelijk. Het was alsof ik hem mijn hele leven gekend had. Alsof hij van binnen in mij kon kijken. Bijna alsof hij er altijd geweest was. Wachtend op het gepaste moment om zichzelf voor te stellen. Wij hebben het meestal over boodschappen doen.

ALFONS: Krankzinnigheid is de belangrijkste bron van poëzie.

Elling legt zijn halfopgegeten hot-dog op tafel en neemt zijn boekje.

ELLING: *(Tot Kjell.)* Ik liet hem daar op dat eigenste ogenblik mijn gedicht lezen. Bijna. Want als underground-dichter moet ik anoniem blijven.

ALFONS: De drang tot creatie gaat hand in hand met de drang tot destructie. Hier nemen we afscheid. Bedankt omdat je even tijd wou besteden aan een oude man.

ELLING: Ik heb nooit een vader gehad.

ALFONS: Sommige mensen hebben alle geluk.

ELLING: Ze noemen me Elling.

ALFONS: Het was een erg prettig weerzien. Sommigen doen alsof, maar jij bent echt getikt.

ELLING: *(Tot Kjell)* Ik was er stellig van overtuigd dat deze persoon moest opgemonterd worden.

Daarom heb ik hem mijn telefoonnummer gegeven. (*Opent het boekje. Tot Alfons.*) Ik zal u mijn telefoonnummer geven. (*Schrijft het op.*)

ALFONS: Hou jij een dagboek bij?

ELLING: Onder andere. (*Trekt de bladzijde eruit en geeft ze aan Alfons.*) Zo. Bel me.

ALFONS: “In het brein van een gek.”

ELLING: En dat is?

ALFONS: Niemand. Gewoon een gedachte.

ELLING: Bel me.

ALFONS: Maar je geen zorgen, je ziet me nog terug. Zoveel is zeker. (*Af*)

ELLING: Ik heb een vriend gemaakt. Helemaal alleen. Zonder hulp van de Noorse regering.

KJELL: (*Neemt de half opgegeten hot-dog.*) Vertelseltjes... (*Bijt.*)

ELLING: Jij bent jaloers.

KJELL: Ge hebt hem uit uw duim gezogen.

ELLING: Heb ik die hot-dog uit mijn duim gezogen?

KJELL: En dan? Hij is koud.

ELLING: Jij denkt dat ik mijn verstand aan 't verliezen ben.

KJELL: Nu pas? (*Bijt*) En ge hebt uw schoenen nog aan.

ELLING: Sinds wanneer is het dragen van schoenen een ziekteverschijnsel?

KJELL: En ge hebt uw pyjama nog aan.

ELLING: Ik draag graag een pyjama. Jij verdraagt wel geen broek.

KJELL: Ge zijt buiten geweest in pyjama.

ELLING: Ik had geen tijd meer om me te verkleden.

KJELL: Welk is zijn naam?

ELLING: Weet ik niet.

KJELL: Waar woont hij?

ELLING: Weet ik niet.

KJELL: Wanneer ziet ge hem terug?

ELLING: Weet ik niet. Ik heb hem mijn telefoonnummer gegeven.

KJELL: Gaf hij u het zijne?

ELLING: Jij denkt dat ik mijn verstand aan 't verliezen ben.

KJELL: Denk ik al lang niet meer. Ge hebt zitten zuipen. Ge hebt u zat gedronken, een sigaar gekocht en op weg naar huis een paar hot-dogs, en toen hebt ge hem gedroomd.

ELLING: Jij denkt dat ik mijn verstand aan 't verliezen ben.

KJELL: Nee, nee. Helemaal niet.

ELLING: Het begint weer. Nee, nee, er is niets mis met mij, ik heb het me niet ingebeeld, dat kon ik niet. Ik ben mijn verstand niet aan het verliezen, ik wil mijn verstand niet verliezen, Kjell Bjarne. Dit mag niet weer gebeuren. Of ik word gek!

Frank Åsli op.

KJELL: Frank. 't Is kerstmis!

FRANK: *(Hij gooit een brief op tafel.)* Vierduizend kronen. Een telefoonrekening van vierduizend kronen! Hijgtelefoontjes of een appartement. De keuze is aan jullie. Je zit geen uren aan een stuk aan de telefoon te kletsen. Je moet je prioriteiten stellen.

ELLING: Dat heb ik tegen Kjell Bjarne zo dikwijls gezegd: prioriteiten, zeg ik altijd! Prioriteiten!

KJELL: Ik heb daar nooit naar geluisterd.

ELLING: Dat heb jij wel.

FRANK: Genoeg! Je hebt je kans gehad. Jassen aan, ik breng jullie terug.

KJELL: Maar, Frank...

FRANK: Je jas. Nu, Kjell Bjarne.

KJELL: Ja, Frank Åsli.

Kjell gaat naar zijn kamer en trekt zijn jas aan. Frank steekt een sigaret op.

ELLING: Jij wint, Frank.

FRANK: Nee, op deze manier zijn er geen winnaars.

ELLING: Misschien behoor ik niet tot de reële wereld, Frank? *(Hij neemt zijn jas van de stoel.)*

FRANK: Geef me één goede reden waarom ik jullie hier zou laten blijven.

KJELL: *(Komt naar hen.)* Ik ben klaar.

FRANK: Wel? Eén enkele goede reden.

Stilte.

ELLING: Kjell Bjarne heeft een vriendinnetje.

KJELL: Dat is niet waar.

ELLING: Wel waar. Ze heet Reidun. Ze woont hierboven.

FRANK: Is dat waar, Kjell Bjarne?

KJELL: We hebben mekaar nog maar juist ontmoet.

ELLING: Ze heeft hem uitgenodigd om te dineren.

FRANK: Fantastisch. Dat is fantastisch, Kjell Bjarne.

KJELL: Ze is zwanger.

FRANK: Proficiat. Je was er vlug bij. En Elling?

Stilte.

ELLING: Niets, Frank. Sigaar? Wil je een sigaar? (*Geeft de sigaar aan Frank.*)

FRANK: Waar heb je die gehaald?

ELLING: Gekocht.

FRANK: Dat heb je niet.

ELLING: Dat heb ik wel, Frank

KJELL: Dat heeft hij wel, Frank.

FRANK: Dat heeft hij niet, zeg ik. Tenzij jullie naar Cuba zijn gereisd zonder het me te zeggen. Ofwel hebben jullie een speciale leverancier, want dit kost een fortuintje. (*Telefoon*)

ELLING: Ik neem hem wel. (*Neemt de hoorn.*) Hallo?... Ja... Met Elling, ja... Zeker, ik wens u ook een zalig kerstfeest, Alfons. (*Legt zijn hand op het mondstuk.*) 't Is mijn vriend, Alfons. Hij belt om me een vrolijk kerstfeest te wensen... Euh, Alfons is een collega van me, een vakgenoot.

FRANK: Zo? Heeft Elling een vriend?

KJELL: Zeker, Frank, dat klopt.

FRANK: Of is het een vertelseltje?

KJELL: Nee, Frank, dat is het niet.

ELLING: Mag ik uw nummer... Frank! Pen! Papier! Vlug! Alfons dicteert zijn nummer. (*Frank geeft de telefoonrekening en een pen.*) Ja, zegt u maar... (*Hij noteert.*)

FRANK: Het ziet er naar uit dat jullie het beter doen dan ik dacht, mannen.

KJELL: Echt waar, Frank?

FRANK: Echt waar.

KJELL: Dju toch...

ELLING: Direct, Alfons. (*Legt de hoorn neer.*) Ik vrees dat ik je niet naar het zothuis kan vergezellen, Frank, aangezien een vriend van me tamelijk diep in de put zit en mijn hulp dringend noodzakelijk is.

FRANK: Hou de pen.

ELLING: Hou de sigaar. Oh ja, Kjell Bjarne, als je zo vriendelijk zou willen zijn je gevloek te beperken wanneer ik met mijn vrienden aan het bellen ben, dan zal ik je daar ten zeerste dankbaar voor zijn. (*Hij gaat naar zijn kamer om zich om te kleden.*)

FRANK: En geen hijgtelefoontjes meer.

Hij gaat weg. Stilte. Kjell maakt aanstalten om naar buiten te gaan.

KJELL: Ik moet naar het winkeltje.

ELLING: Goed.

KJELL: Ge hebt een vriend.

ELLING: Ja, Kjell Bjarne.

KJELL: Ge hebt met hem afgesproken.

ELLING: Ja, Kjell Bjarne.

KJELL: Als ge wilt ga ik mee.

ELLING: Nee. Je moet de afloop van Reidun nog herstellen.

KJELL: De afloop kan ik uitstellen.

ELLING: Nee. Je moet. Je bent verplicht. Je wil het zelf.

KJELL: Ze vindt me aardig.

ELLING: En de vader van de baby?

KJELL: Een smerige flierefluiter. Als die smeerlap hier zijn smoel laat zien, zit hij goed in de shit. Stel u voor hoe die vent haar liggen heeft gehad.

ELLING: Ja, stel je voor hoe.

KJELL: En dan pakt hij zijn biezen. Ik zal ervoor zorgen dat ze het goed stelt. En ik zal voor de baby zorgen als was hij de mijne.

ELLING: Zo, nu ga je al met haar trouwen. Je kent mekaar amper. Je weet niets over haar.

KJELL: Ik weet dat ze in een wasserette werkt.

ELLING: *(Komt gekleed terug.)* Kun je haar vertrouwen?

KJELL: Ik vind haar aardig.

ELLING: Hoe weet je dat ze jou niet gebruikt om mij te leren kennen?

KJELL: Ze kent je niet eens.

ELLING: Precies. Ik ben een raadsel.

KJELL: Ik vind haar aardig. Ik vind haar erg aardig.

ELLING: Zeg het haar dan.

KJELL: Ik weet niet hoe.

ELLING: Hoe stom jij toch bent.

KJELL: Ik ben niet goed in uitleggen. Ik weet niet wat ik moet zeggen.

ELLING: Daarom vindt ze je waarschijnlijk zo aardig: het stoere, maar stille type. Een mysterie.

KJELL: Is dat goed?
ELLING: Ga naar 't winkeltje.
KJELL: Ik ga gedroogde pruimen meebrengen. Ik heb een beetje last van...
ELLING: Ik wens dit niet te horen. (*Kjell af.*) Eigenlijk doe je het een stuk beter, Elling, wist je dat? En of ik dat weet. En je hebt gelijk. Inderdaad. Angst is de prijs die je moet betalen. Het enige wat ik moet doen is een forum vinden voor mijn poëzie.

Deurbel. Stilte.

ELLING: Misschien gaan ze weg. (*Deurbel*) Hallo, wie is het?
REIDUN: (*Achter*) Reidun Nordsletten. Van het appartement boven.
ELLING: Kjell Bjarne is er niet. Hij is naar het winkeltje.
REIDUN: Weet ik. Ik heb hem zien vertrekken.
ELLING: (*Terzijde*) God sta me bij. Ik zit middenin een driehoeksverhouding.
REIDUN: Ben jij Elling?
ELLING: Ja, ik ben Elling.
REIDUN: Jou moet ik hebben. Laat me erin.
ELLING: (*Terzijde*) Grenzen verleggen is één, maar je leven aan diggelen gooien is twee.
REIDUN: We moeten mekaar spreken.
ELLING: Kom binnen.
REIDUN: (*Op*) Ik moet het met jou over Kjell Bjarne hebben.
ELLING: Is dat alles?
REIDUN: Ja.
ELLING: Niets meer?
REIDUN: Nee.
ELLING: Oef.
REIDUN: Jij kent hem beter dan wie ook. Ik moet je wat vragen.
ELLING: Ik kan je over Kjell Bjarne niets vertellen.
REIDUN: Waarom niet?
ELLING: Omdat vriendschap tussen twee mannen een zekere graad van vertrouwelijkheid vereist.
REIDUN: Ik denk dat hij zo ver-schrik-ke-lijk sa-ai is.
ELLING: Saai.
REIDUN: Saai.
ELLING: Ik geef de voorkeur aan het woord *vreemd*. Vreemd, in de zin van ongewoon.

REIDUN: Dat is mooi gezegd.
ELLING: Woorden zijn mijn sterke kant.
REIDUN: Hij zegt nooit wat.
ELLING: Kjell Bjarne piekert voortdurend.
REIDUN: Piekert.
ELLING: Piekert. Hij heeft de neiging om lang over de dingen te tobben en hij heeft een lang lontje.
REIDUN: Heeft hij veel vrouwen gekend?
ELLING: Het is niet aan mij om daarover te oordelen.
REIDUN: Denk je dat hij me aardig vindt?
ELLING: Nee, Reidun Nordsletten. Kjell Bjarne houdt van jou.
REIDUN: Wat zei je?
ELLING: Ik kan zelf niet geloven dat ik dat zei.
REIDUN: Heeft hij gezegd dat hij van me houdt?
ELLING: Nee. Maar ik ken Kjell Bjarne.
REIDUN: We kennen mekaar amper.
ELLING: Is het gevoel is niet wederzijds?
REIDUN: Toch wel, toch wel. Toen ik hem voor het eerst zag wist ik het: hij was door de hemel gezonden.
ELLING: Je moet nu gaan. Kjell Bjarne kan iedere seconde terugkomen.
REIDUN: Zou hij jaloers zijn?
ELLING: Het is beter om hem niet uit te dagen.
REIDUN: Bedankt. *(Ze geeft hem een zoen op de wang.)* Bedankt. *(Kjell op met boodschappen.)* Oh, Kjell Bjarne, ik ging net weg. *(Af)*
ELLING: Kjell Bjarne, welk soort pruimen ging jij weer kopen?

Kjell laat de boodschappen vallen, grijpt Elling bij de keel, legt hem op de keukentafel en probeert hem te wurgen.

ELLING: Er is niets... gebeurd... Kjell Bjarne... Je wil me... precies wurgen?
KJELL: Da's de bedoeling.
ELLING: We babbelden alleen maar... Ik ga dood.
KJELL: Straks. Eerst moet ge nog wat afzien.
ELLING: Je bent getikt!
KJELL: Weet ik. Maar ik kom er goedkoop van af op grond van ontoerekeningsvatbaarheid.

ELLING: Ze wou het over jou hebben. We hadden het over jou. Ze houdt van jou.
KJELL: Ik maak u kapot! (*Laat hem los.*) Wat zegt ge daar?
ELLING: (*Krabbelt overeind, snakkend naar adem en zegt haast stemloos:*) Ze houdt van jou.
KJELL: Wat? Wablieft?
ELLING: Dat ze van je houdt, Kjell Bjarne.
KJELL: Heeft ze dat gezegd?

Telefoon. Elling neemt op.

ELLING: Hallo?... Ja... Fijn, dank u wel. ... Ik heb net trappen gelopen. Daarom. En hoe stelt u het?...
Het doet nog pijn. Blijven zitten... Ja, natuurlijk... Ik ben al weg. (*Haakt in.*) Alfons. Ik
moet er vandoor.
KJELL: Elling...
ELLING: Ik moet voor hem onderweg een paar dingen kopen.
KJELL: Het was niet zo bedoeld...
ELLING: Weet ik.
KJELL: Echt waar.
ELLING: Ik moet weg.
KJELL: Ik ga mee.
ELLING: Nee. Jij blijft hier wachten, Kjell Bjarne. (*Trekt zijn jas aan en gaat naar de deur.*)
KJELL: Elling?
ELLING: (*Blijft staan.*) Ja, Kjell Bjarne?
KJELL: Is het waar dat Reidun...
ELLING: Het is waar. Ze houdt van jou. En ik heb haar gezegd dat jij ook van haar houdt. (*Af*)
KJELL: Godverdoemme, zeg.

Hij gaat aan tafel zitten en zet de radio aan. Muziek. Dusty Springfield - You don't have to say you love me. Hij luistert. Na het einde van de eerste strofe...

KJELL: Tju, jongens. (*Zet de radio luider, net voor het refrein.*) (*Net voor het begin van de tweede strofe roept hij:*) Elling! (*En af.*)

Alfons zit op de stoel rechts voor. Zijn rechterbeen ligt op een stapel boeken. Elling op met boodschappen. De muziek stopt.

ALFONS: Hier zit ik nu als een nuttige idioot.

ELLING: Hebt u iets gebroken?

ALFONS: Ik hoop van niet. Ik heb hem verstuikt toen ik op de binnenplaats de kinderen van mijn wagen wegjoeg. Drommelse kinderen. Die zijn van een andere orde.

ELLING: Zoveel boeken.

ALFONS: Poëzie. 't Is een obsessie.

ELLING: Kent u hen?

ALFONS: Die dichters? Sommigen wel.

ELLING: En hebt u ooit zelf...

ALFONS: Een daad van dichtkunst gepleegd.

ELLING: Ja.

ALFONS: Ik heb wat gerotzoid. En de wereld moest het weten. En jij?

ELLING: Ik houd alles bij in een notaboekje.

ALFONS: Ach ja. Heb je het bier niet vergeten?

ELLING: Nee. (*Neemt blikjes. Ze trekken ze open.*)

ALFONS: Jij drinkt toch niet?

ELLING: Ik heb een biertje nodig.

ALFONS: Is het zo erg?

ELLING: Zoiets.

ALFONS: Gezondheid.

ELLING: Gezondheid. (*Ze drinken.*) Kunt u met die voet stappen?

ALFONS: Nee. Maar ik heb een vriend die me wil helpen. Een vriend met literaire ambities.

ELLING: Gaat u ons aan elkaar voorstellen?

ALFONS: Als jongeman heb ik wat gerotzoid. Overal waar ik was had ik mijn notaboekje bij. Ik schreef de dingen op. Een overvloed aan aan flitsende droombeelden, willekeurige gedachten, observaties, bedwelmende gevoelens. Maar ik schreef ze op.

ELLING: Ja. Ja.

ALFONS: Mijn notaboekje werd mijn vriend en zonder hem voelde ik me reddeloos verloren.

ELLING: U begrijpt.

ALFONS: Ik begrijp.

ELLING: En op dit ogenblik?

ALFONS: Op een dag ben ik ermee gestopt. Het hield gewoon op. Nu neem ik het leven zoals het komt.

ELLING: Zoveel boeken.

ALFONS: Boeken laten je niet in de steek. Een boek kan je vertrouwen. Boeken lopen niet weg.

Bewaak je notaboekje met je leven. Toon het aan niemand -ze zullen er naar vragen- en mocht je toch zin hebben, verzet je.

ELLING: Soms heb ik zin.

ALFONS: Verzet je. Ze zouden het toch niet begrijpen.

ELLING: Maar u wel.

ALFONS: Tot op zekere hoogte. Maar ik zou er niet aan denken om het je te vragen.

ELLING: En als ik het zelf wil?

ALFONS: Dat zou een eer zijn. Je kan het een paar dagen hier laten, dan zal ik het eens inkijken.

ELLING: Misschien...

Elling wil het boekje nemen. Plots horen we buiten het gekletter van vuilnisbakken.

ALFONS: Drommelse kinderen.

ELLING: Ze zijn er weer. (*Meer gekletter.*)

ALFONS: Ga kijken en zeg hen dat ze kunnen oprassen.

ELLING: (*Doet het.*) Hé, jullie daar beneden! Ja, jij, kom daaruit! Heb jij geen respect voor oudere mensen? Kjell Bjarne, ben jij dat? Wat doe je daar?

ALFONS: Wie is het? Ken je hem?

ELLING: Kjell Bjarne. Ik deel een appartement met hem.

ALFONS: Zeg hem dat hij naar boven komt.

Kjell Bjarne op. Elling gaat achter Alfons staan en stelt hen aan mekaar voor.

ELLING: Alfons Jorgensen, Kjell Bjarne. Kjell Bjarne, Alfons Jorgensen.

KJELL: Yo.

ALFONS: Ben jij me aan het bespioneren?

KJELL: Nee. Ik keek naar die ouwe bak die daar beneden op de binnenplaats staat.

ELLING: Ik kan best op mezelf passen. Ik ben op bezoek bij een vriend.

KJELL: Een drinkebroervriend.

ELLING: Ja dan.

ALFONS: Elling moest voor mij een paar boodschappen doen. Geef Kjell Bjarne een biertje.

ELLING: De tas staat daar.

KJELL: (*Neemt een blikje.*) Dank u wel, Alfons. (*Drinkt*) Hebt ge uw voet verstuikt of zo?

ALFONS: Toen ik de kinderen wou wegjagen van mijn wagen die daar op de binnenplaats staat.

KJELL: Is die van u? Een schoonheid.

ELLING: 't Is maar een oude wagen.

KJELL: Een Buick Century Hardtop uit '59.

ALFONS: '58. We hebben hem in '62 gekocht.

ELLING: Alfons interesseert zich niet voor auto's. Waar of niet, Alfons? Alfons interesseert zich alleen voor poëzie.

ALFONS: Ik interesseer me voor beide. Hij is verroest en oud. Ik heb er niet meer mee gereden sinds mijn echtgenote is overleden.

KJELL: Ik kan haar weer tot leven wekken.

ALFONS: Mijn echtgenote of de Buick?

KJELL: De Buick.

ALFONS: Je mag het altijd proberen, maar ik vrees dat het te laat is.

KJELL: Tju toch.

ALFONS: Eva is in negenenzeventig gestorven. De wagen ook.

ELLING: Moeder is vandaag precies twee jaar en zes maanden geleden overleden.

Stilte.

ALFONS: Dat gebeurt.

Stilte.

KJELL: Ik weet zeker dat ik haar tot leven kan wekken.

ALFONS: Je mag er voor mijn part aan werken wanneer je wil.

ELLING: Hij krijgt haar nooit op gang.

KJELL: Oh, jawel.

ALFONS: Oh, jawel. En als het hem lukt, nodig ik jullie uit om een ritje te maken. En dat is iets om te noteren in je boekje.

ELLING: Een ritje? Bedoel je...

KJELL: Hij bedoelt een rit. Ge rijdt rond in een auto tot ge stopt.

ALFONS: We kunnen naar mijn hut gaan. Ik ben er jaren niet geweest.

ELLING: Hij nodigt ons uit in zijn hut, Kjell Bjarne.

KJELL: Een hut. Als Frank het toelaat.

ELLING: Frank heeft daar geen zaken mee.

ALFONS: Wie is Frank?

ELLING: Het wordt tijd dat we Frank Åsli eens leren waar zijn plaats is. Ik sta niet toe dat de

welvaartsstaat mij tegenhoudt. Waarom zou ik niet naar iemands hut kunnen gaan? Ik ben in mijn hele leven nog nooit naar iemands hut geweest. Nooit. Moet die verklikker van de welvaartsstaat altijd beslissen wat ik al dan niet moet doen?

ALFONS: Zozo...

ELLING: Snapt u dat, Alfons?

ALFONS: Zeker. Al het zover is, praat je eens met Frank. Vraag hem of hij me wil contacteren. Maar eerst moet die wagen gerepareerd worden. Alles stap voor stap.

KJELL: Waar hebt gij al die boeken gehaald?

ALFONS: Die kwamen binnen gewaaid.

ELLING: Veel poëzie.

ALFONS: Neem er een mee als je zin hebt. Goed, als jullie me nu willen excuseren, ik moet even gaan liggen.

KJELL: Waar is uw slaapkamer?

ALFONS: Ginder.

KJELL: Ik zal u helpen.

ALFONS: Denk eraan: bewaak dat notaboekje met je leven en toon het aan niemand.

Kjell af met Alfons. Elling neemt een boek van de hoop.

ELLING: (*Leest de titel.*) Missers, sissers en pissers.

KJELL: (*Op*) Ze zal rijden al was 't het laatste wat ik doe.

ELLING: Jij kan dat ongetwijfeld, Kjell Bjarne.

KJELL: Tuurlijk kan ik dat.

ELLING: We werden uitgenodigd in een hut.

KJELL: Ik ben zot van die auto. Die is megashitcool.

ELLING: Meer nog dan Reidun Nordsletten?

KJELL: Waar dienen al die stomme boeken voor?

ELLING: Om te lezen. Allemaal poëzie. Concentreer je op Reidun, niet op die auto.

KJELL: Ik weet dat ik haar aan de praat krijg.

ELLING: We gaan naar een hut. Stel je voor... Jij en ik, wij gaan naar een hut. Da's 't ware leven, Kjell Bjarne: auto's, hutten, eindeloze autobanen, avontuur... Kom, we gaan naar huis.

KJELL: En Alfons?

ELLING: Laat hem slapen. Kom, we zijn weg. Elling en Kjell Bjarne: de nieuwste spoeddienst voor dringende gevallen van de stad Oslo. Zwanger of bejaard? Bel ons dag en nacht! Een hut,

Kjell Bjarne!

KJELL: Klopt. Een hut.

* *

*

Deel vier

Elling is in de keuken. Overal staan pakjes zuurkool. Elling stopt in elk pakje een gedicht. Kjell ligt in bed te kreunen.

ELLING: Ik heb mijn leven lang respect gehad voor de inspanningen van de werkende klasse. (*Kjell kreunt.*) Luiheid is altijd mijn grootste vijand geweest. (*Kreun*) Ik moet projecten kunnen realiseren. En dit hier is mijn grootste project. Ik heb een forum gevonden voor mijn dichtkunst: zuurkool. Kopen, openen, instoppen en sluiten. Elk pakje zuurkool wordt geprepareerd met een gedicht en onopvallend in de rekken van willekeurig geselecteerde supermarkten geplaatst, waarbij een mogelijke detectie door de autoriteiten van een herkenbaar patroon zorgvuldig wordt vermeden.

KJELL: (*Kreun*) Ik ga dood.

ELLING: Jij gaat niet dood. Zuurkool! Mijn forum!

KJELL: Ik ga dood.

ELLING: De winter is bijna voorbij, de lente komt in 't land, nieuw leven barst overal uit zijn botten. Sta op, ga naar buiten, vier feest.

KJELL: (*Kreun*) Ik heb liever dat gij u ongelukkig voelt.

ELLING: Ik voel me nooit ongelukkig. Ongelukkig zijn is het gevolg van zelfmedelijden. Ik voel me melancholisch. Ik sta op en ik werk verder. Ik lig niet in bed medelijden te hebben met mezelf.

KJELL: Nee, gij kruipt in de kleerkast en ge trekt de deur achter u dicht.

ELLING: Er bestaat voor mij in heel Noorwegen geen kleerkast die groot genoeg is om in te kruipen.

KJELL: (*Kreun*) Ik ga dood.

ELLING: Als je zo blijft kermen word je draaierig en ga je weer moeten overgeven.

KJELL: Ik verdraag het niet langer.

ELLING: Een helder hoofd ga je er alleszins niet aan overhouden.

KJELL: Help me, Elling.

ELLING: Doe iets dat indruk op haar maakt.

KJELL: Ik weet niet wat ik moet zeggen.

ELLING: Hou toch op, Kjell Bjarne. Improviseer.

KJELL: Improviseer...

ELLING: Improviseer. Maak van de liefde een festijn.

KJELL: Het gaat niet over eten. Als ze maar eetbaar was...

Deurbel. Elling gaat openmaken.

ELLING: Doe niet zo absurd, Kjell Bjarne. Zou je echt willen dat Reidun een soort worst was?

KJELL: Hou op... Ik heb honger en ik kan niet eten.

FRANK: *(Op met Elling.)* Ik ben zo snel mogelijk gekomen. Wat scheelt er?

ELLING: Ik krijg hem niet uit zijn bed. Hij ligt daar al vier dagen te kermen. *(Kreun)*

FRANK: Hij ligt in jouw slaapkamer.

ELLING: We hebben het liever zo.

FRANK: *(Gaat de slaapkamer binnen.)* Ziek, Kjell Bjarne?

KJELL: Nee, ik ga dood.

ELLING: Hij komt er zelfs niet uit voor een spelletje Mens-erger-je-niet.

FRANK: Voel je je niet goed?

KJELL: Nee. *(Kreun)*

FRANK: Wat scheelt er?

ELLING: Kjell Bjarne is verliefd.

KJELL: Dat is niet waar.

ELLING: Dat is wel waar.

FRANK: Die vrouw die je heeft uitgenodigd om te gaan eten?

ELLING: Reidun. *(Kreun)*

FRANK: Je bent toch gegaan? Hij is toch gegaan?

ELLING: Ja, hij is gegaan. Dat was twee maanden geleden.

FRANK: Wat is er dan gebeurd?

KJELL: Ze gaf me een soort jampudding met custard. De beste prutpudding die ik al gegeten heb.

(Kreun) Ik heb honger.

ELLING: Eet dan.

KJELL: Ik kan niet.

ELLING: Sterf dan de hongerdood.

KJELL: Ik ga dood.

ELLING: En zij kan elk moment haar baby krijgen.

FRANK: Het is duidelijk wat er met Kjell Bjarne scheelt.

ELLING: Hij is dom en hij is niet in staat om met haar te converseren.

FRANK: Nee, hij voelt zich opzij geschoven door de komst van de baby en om Reiduns aandacht te trekken gedraagt hij zich als een baby. Hij hongert zichzelf uit tot zij hem zal voeden.

ELLING: Hoe moet ze dat dan doen?

FRANK: Uit volle borst.

ELLING: Geen wonder dat het land in diepe crisis verkeert. Nee, Frank, hij weet gewoon niet wat hij tegen haar moet zeggen.

KJELL: Wat was dat daar van die volle borst?

ELLING: Hij zegt dat jij jaloers bent op de baby.

KJELL: Die vervloekte flierefluiter, als die nog maar naar de baby durft wijzen, sla ik hem op zijn bakkes!

ELLING: Zie je nu, Frank.

FRANK: En groepstherapie?

ELLING: Nee, Frank. Wat hij moet doen is met haar praten. Je moet haar uitnodigen voor een etentje, een film, om het even. Nu, Kjell Bjarne.

KJELL: Moet dat?

ELLING: Ja. Nu! (*Hij trekt de dekens van het bed.*)

KJELL: Kunt gij niet in mijn plaats gaan?

ELLING: Kom uit dat bed.

KJELL: Ik ga een bad nemen.

ELLING: Jij wast je nooit.

KJELL: Ik heb besloten om ermee te beginnen.

ELLING: Ga haar vragen of ze met jou iets wil gaan drinken.

KJELL: Wat moet ik dan zeggen?

ELLING: Gewoon. Of ze met jou iets wil gaan drinken.

FRANK: Nu, Kjell Bjarne.

KJELL: Ja, Frank Åsli. (*Af*)

FRANK: Heb jij verder nog wat te doen?

ELLING: Ja, Frank.

FRANK: Mooi zo. Hoe is 't met je vriend, Alfons?

ELLING: Goed, dank u wel. Kjell Bjarne is diens wagen aan het opkalefateren.

FRANK: Is Kjell Bjarne mecanicien?

ELLING: Ja, Frank.

FRANK: Wie is dat eigenlijk, die Alfons?

ELLING: Alfons Jorgensen.

FRANK: Alfons Jorgensen...

ELLING: Is daar iets mee?

FRANK: Nee, niets.

ELLING: Ken jij hem?

FRANK: Hij is een tamelijk bekende dichter. Maar hij heeft al jaren niet meer geschreven. Zijn vrouw is gestorven en 't was afgelopen. Logica is anders.

ELLING: Logica is de vijand van de rede, Frank.

FRANK: Ik ben je vijand niet, Elling.

ELLING: Nee, Frank.

FRANK: Waar dient is al die zuurkool voor?

ELLING: Ik leg mijn voorraad aan voor volgende winter.

FRANK: Let op. Ik hou je in 't oog. Gedraag je maar.

ELLING: Doe ik dat niet altijd?

Wanneer Frank naar buiten wil, komt Kjell binnen.

KJELL: Ik heb het gedaan.

FRANK: Je hebt me nooit gezegd dat je mecanicien was, Kjell Bjarne.

KJELL: Ge hebt het me ook nooit gevraagd.

FRANK: Je had het me moeten zeggen.

KJELL: Ja, Frank Åsli. (*Frank af.*)

ELLING: Ik vertrouw die man niet.

KJELL: Ik heb het gedaan, Elling. Ik heb het gedaan en 't was gedaan.

ELLING: Wat? Wat gedaan? Wat heb je nu weer gedaan?

KJELL: Haar gevraagd om iets te gaan drinken.

Er wordt geklopt en Reidun komt op.

REIDUN: Kjell Bjarne.

KJELL: Reidun.

REIDUN: Elling.

ELLING: Goede middag, Reidun.

REIDUN: Bedankt voor de uitnodiging.

ELLING: Je hoeft mij niet te danken. Dank Kjell Bjarne.

KJELL: Nee, bedank Elling.

REIDUN: Goed. Om hoe laat, Kjell Bjarne?

KJELL: Reidun wil weten om hoe laat.

ELLING: Heb je haar dat dan niet gezegd?

KJELL: Nee, ik heb het haar alleen gevraagd.

ELLING: Wat dacht je van nu?

KJELL: Nu?

ELLING: Ja, nu.

KJELL: Wat dacht ge van nu?

REIDUN: Goed, Kjell Bjarne, voor mij is dat in orde. Mag ik mijn mantel halen, alsjeblieft?

Kjell bekijkt Elling.

ELLING: Ja.

KJELL: Ja.

REIDUN: Bedankt. Bedankt, Elling.

ELLING: Veel plezier.

REIDUN: Zeker en vast. *(Af)*

KJELL: Wacht. Reidun! Wacht op mij. Elling. Kom met ons mee.

ELLING: Ik kan niet. Ik heb werk.

Kjell af. Elling gaat naar de tafel en neemt een pakje zuurkool.

ELLING: Niemand weet het, maar de stad heeft een nieuwe dichter: de Zuurkooldichter. De raadselachtige 'E' zal toeslaan.

Muziek. Hij zet zijn zonnebril op. Trekt zijn overjas aan. Zet zich aan het werk met de pakken zuurkool. Van daglicht naar valavond. Elling gaat aan tafel zitten en doet zijn zonnebril af. Hij neemt het laatste pakje zuurkool.

ELLING: Het laatste loodje.

Reidun komt opgelopen, achternagezeten door Kjell.

REIDUN: Nee, Kjell Bjarne!

KJELL: Nu heb ik u vast!

REIDUN: Nee! Niet doen!

Ze rennen de kamer rond. Elling komt uit de keuken met het pak zuurkool.

ELLING: Zo. Daar ben je eindelijk.

KJELL: Elling.

ELLING: Terug van weggeweest?

KJELL: Ja.

ELLING: Geamuseerd?

KJELL: Dat geloof ik! Ik heb Reidun de Buick getoond.

REIDUN: Wat een auto! En zo ruim binnenin, net een concertzaal.

ELLING: Amerikanen zijn ruimdenkende mensen. Heb je Alfons een bezoek gebracht?

KJELL: Ja.

REIDUN: 't Is echt een schatje.

ELLING: Had hij jullie geïnviteerd?

KJELL: Nee, we liepen gewoon langs. Ik heb aan de wagen gewerkt.

REIDUN: En we hebben het eerst gevraagd. Hij vond het goed.

ELLING: Alfons kent zijn wereld.

REIDUN: Nee, hij was echt blij dat hij Kjell Bjarne zag.

KJELL: Hij zei dat Reidun mocht langskomen wanneer ze wou.

REIDUN: 't Is echt een schatje.

ELLING: Dat heb je al gezegd. Je moet Alfons niet altijd lastigvallen.

KJELL: Reidun heeft gans zijn appartement opgeruimd.

ELLING: Ik moet weg. *(Hij stopt het pak zuurkool in zijn zak en zet zijn zonnebril op.)*

REIDUN: Wat ga je doen?

ELLING: Niets. Een privéaangelegenheid.

REIDUN: Je hebt je zonnebril opgezet.

ELLING: Ik ben weggeweest. Pakjes leveren. Ik ga opnieuw weg. Ik moet de levering plaatsen voor de winkel sluit.

KJELL: Zijn voet is al veel beter.

ELLING: Heeft hij je zijn voet getoond?

REIDUN: Ik ga naar boven.

ELLING: Juist, ga jij naar boven en Kjell Bjarne komt zeker en vast straks langs, vermits hij je vriend is. Jullie hebben iets dat op de onze lijkt, maar niet helemaal precies dezelfde is - geen van ons beiden is zwanger - want wij zijn allebei mannen. Alfons en ik zijn vrienden.

REIDUN: Slaapwel, Kjell Bjarne.

KJELL: Slaapwel, Reidun.

ELLING: Zie je nu dat je met haar uit vrijuit kan communiceren. Je hebt mij daar niet bij nodig.

REIDUN: Slaapwel, Elling.

ELLING: Slaapwel, Reidun. (*Reidun af.*) Ik heb je spelletje door.

KJELL: Kalm, rustig.

ELLING: Hou maar op met je *kalmrustig*.

KJELL: Kalmeer u, Elling.

ELLING: Ik ben kalm! Ik ben kalmrustig. Goed?

KJELL: Goed.

ELLING: Geef me een sigaret.

KJELL: Gij rookt toch niet.

ELLING: Jij probeert me mijn vriend Alfons Jorgensen af te snoepen. Je doet alsof hij jouw vriend is. Alsof het jouw wagen is...

KJELL: Ik ben niks aan 't doen alsof. Gij zijt het die u dingen inbeeldt.

ELLING: Ik ben dichter. Hij is gestresseerd. Jij bezorgt hem te veel stress. Door te doen alsof je mekaar sinds altijd kent. Ik heb tenminste mijn poëzie voor mezelf en niemand zal die van me afnemen.

KJELL: Alfons heeft ons toch allemaal in zijn hut uitgenodigd dit week-end?

ELLING: Dit week-end?

KJELL: Dit week-end.

ELLING: En jij hebt de auto gerepareerd?

KJELL: En ik heb de auto gerepareerd.

ELLING: Kjell Bjarne, je bent geniaal.

KJELL: Merdedju.

ELLING: We gaan op reis.

KJELL: Ja.

ELLING: Naar een hut.

KJELL: Ja, met de auto.

ELLING: Op de buiten. Naar een hut.

KJELL: Ja. Gij, ik, Reidun en de baby.

ELLING: Waarom moet zij meekomen?

KJELL: Reidun is mijn vriendin.

ELLING: Ik neem toch ook geen vriend mee?

KJELL: Alfons is uw vriend.

ELLING: Ja, da's waar. Een week-endje op de buiten. Als Frank akkoord is.

Black-out. Telefoon. Het volgende telefoongesprek via stemmen.

ELLING: Hallo. Met Elling.

FRANK: Hey, ik ben het, Frank. Zeg, wat betreft het komende week-end...

ELLING: Luister, Frank...

FRANK: Jullie zouden er goed aan doen je te gedragen...

ELLING: Je kan ons niet tegenhouden.

FRANK: ... je te gedragen tijdens jullie tripje naar die hut

Muziek: Chuck Berry - No particular Place to go. Opnieuw licht. Kjell en Reidun duwen het bed van Kjell naar rechts voor. Dat van Elling blijft achter links. De tafel en de stoelen staan in het midden. Elling op met een slaapzak.

KJELL: Vannacht ga ik langs de rotsige kust wandelen als een nuchtere Dylan Thomas.

REIDUN: Dat is hier mooi, zeg...

ALFONS: Als de vorige huurders de boel niet hebben opgestookt om zich te verwarmen, zou alles in orde moeten zijn.

ELLING: Is het omdat ik er op de lange duur toch in slaag om naar buiten te gaan dat alles en iedereen lijkt samen te spannen om me te beletten naar hier te komen, de politie inclusief?

ALFONS: Ze moesten mij hebben, de chauffeur. Jou niet.

KJELL: Goed dat niemand had zitten zuipen.

ELLING: Ik ben bijgevolg niet interessant genoeg, want ik zat op de achterbank. Ik heb mijn part al gehad van het criminele rechtssysteem. Niet genoeg om van mij een delinquent op zich te maken, dat geeft ik toe, maar voldoende om gesignaleerd te zijn. Interpol zal mijn aanwezigheid zeker hebben opgemerkt. Kort na het overlijden van moeder heeft de politie mij ontvoerd uit mijn appartement. Ik sta waarschijnlijk onder verstrengd toezicht.

REIDUN: Het was een routinecontrole. Van de registratie van voertuigen.

ELLING: Voor een lodderig oog misschien. Alfons, vindt u het niet eigenaardig dat hij zoveel details kende betreffende uw wagen?

ALFONS: Hij was gewoon een enthousiaste liefhebber.

ELLING: En een politieman. Politie mannen zijn nooit *gewoon*, ze zijn altijd *iets*. Mijn argwaan werd gewekt door zijn openingszin: "Mooi stel wiel tjes."

ALFONS: Hij wou alleen maar vriendelijk zijn.

ELLING: Merk op dat hij niets deed om me tegen te houden toen ik de motorkap opende en hem vroeg om de pijpleiding te controleren.

REIDUN: Dat was omdat je zever stond te verkopen.

ELLING: Maar toen liet hij ons wel gaan.

REIDUN: Hij had medelijden met ons.

ELLING: Ik had hem ontmaskerd.

KJELL: Het was de buis van de radiator.

ELLING: Waar ik vandaan kom noemen ze dat de pijpleiding.

ALFONS: Weet jij hoe je moet zeilen, Elling?

KJELL: Elling is een oude zeerob. Vraag hem maar uit over de Caraïbische Zee, Alf.

Elling staat met zijn slaapzak vooraan rechts. Reidun staat achteraan links met beddengoed. Kjell en Alfons staan in het midden.

KJELL: Waar moet ik slapen, Alf?

ALFONS: Om het even. Ik heb drie slaapkamers.

ELLING: Wij kunnen hier slapen, Kjell Bjarne.

REIDUN: Hier is onze kamer, Kjell Bjarne. *(Ze haalt het beddengoed van het bed.)*

ELLING: Je beseft toch dat zoiets niet kan.

KJELL: Daar hebt gij geen zaken mee.

ELLING: Ze is ziek, jij bent ziek. Het is gewoon ziekelijk. Hoe durf je er zelfs maar aan te denken? Je zal de baby verpletteren.

REIDUN: Je hebt die slaapzak niet nodig.

ELLING: Ben je bereid een moordenaar te worden voor wat perverse seks?

REIDUN: Ik maak ons bed op.

ELLING: Niet doen.

ALFONS: Ik ga in de stad nog wat wijn halen. *(Af)*

Kjell gaat naar Reidun.

ELLING: Moordenaar.

Muziek. Reidun en Kjell maken het bed op. Vooraan spreidt Elling zijn slaapzak open. Hij gaat erop zitten en neemt pen en notaboekje. Hij leest.

ELLING: Soms zijn dagen mooi,

Soms zijn ze het minder
We hebben geregeld
Wat geregeld moest worden
We hebben de last getorst
Waarmee we geboren werden.
En tussenin... Iets...Iets...
En roddel.
Moeder, ik ben het niet vergeten.

Kjell en Reidun dekken de tafel. Daarna gaan ze zitten en Reidun steekt een sigaret op. Alfons op met een krant. De achterkant van de scène in het donker.

ALFONS: Elling. (*Elling stopt zijn boek en pen onder zijn slaapzak.*) Hier bij het meer is 't rustig.

ELLING: Ja. Ik dacht dat ik misschien buiten kon slapen.

ALFONS: Maanlicht... De ideale plaats om te schrijven.

ELLING: Ja.

ALFONS: Etenstijd. Oh ja, ik dacht dat je dit graag zou lezen. (*Hij geeft de krant.*) Hier: "De Zuurkooldichter".

ELLING: (*Leest*) "Kare Svingen, zevenentwintig jaar, kreeg meer waar voor haar geld dan verwacht toen ze haar gewone pakje zuurkool opende."

ALFONS: Een gedicht. En ze hebben het volledig afgedrukt. Getekend: 'E'.

ELLING: (*Leest*) "In heel Noorwegen vragen duizenden zich af wie de geheimzinnige underground-dichter is die zichzelf 'E' noemt. Iedereen heeft het over hem. Lees hier zijn debuut. Wanneer slaat hij opnieuw toe?"

ALFONS: Het moet voor hem erg verleidelijk zijn om een stapje naar voor te zetten.

ELLING: Nee, hij moet anoniem blijven. Blijven wie hij is.

ALFONS: Etenstijd.

Ze gaan ook aan tafel zitten.

KJELL: Dat is wat Frank Åsli zei: "Tamelijk bekend". Dat waren letterlijk zijn woorden aan Elling: "Alfons is een tamelijk bekende dichter".

ALFONS: Zozo.

KJELL: Zo zei hij het toch, hé Elling?

ELLING: Zo ongeveer.

KJELL: En gij zijt er mee gestopt?

ALFONS: Het stopte vanzelf. Mijn vrouw overleed en alles stopte. Mijn muse had me verlaten.

ELLING: Ik ruim de tafel af.

ALFONS: Waarom zo vlug, Elling. Relax. Blijf zitten. Drink nog wat. (*Vult het glas van Elling.*)

ELLING: (*Gaat zitten.*) Ik neem mijn verantwoordelijkheid op. Reidun heeft gekookt. Ik ruim op.

KJELL: Dat was tedju de beste hutsepot die ik al gegeten heb. Waar hebt ge zo lekker leren koken?

REIDUN: Huishoudkunde gevolgd.

ALFONS: Ik heb op school niets geleerd.

REIDUN: School is tijdverlies.

ELLING: Je hebt er leren koken. Zowel Reidun als Kjell zijn goed met hun handen, Alfons.

REIDUN: 't Zit in de vingers.

ELLING: Ze oefenen op haar sofa.

KJELL: De regering heeft mij naar een speciale school gezonden, waar alleen idioten les volgden.

ALFONS: Mijn ouders hebben me naar een speciale school gezonden, waar alleen idioten les gaven.

ELLING: Kjell Bjarne heeft leren lezen toen hij zijn eerste vuil boekje kocht.

REIDUN: Het is de schuld van de Arbeiderspartij dat wij met zo'n armzalig onderwijs opgescheept zitten.

ELLING: Nee, ik verdraag niet dat je zoiets zegt. Dat kun je niet zomaar ongestraft beweren. Moeder en ik... Daar mag je de Arbeiderspartij niet de schuld van geven.

REIDUN: Zij waren aan de macht.

ELLING: Een huis is niet bouwvallig omwille van een paar rotte planken.

ALFONS: Hij spreekt in metaforen.

ELLING: En waar kwamen die rotte planken vandaan?

REIDUN: Van de zagerij.

ALFONS: Zeer goed. Daar hou ik van. Neem nog wat wijn.

KJELL: Niet voor Elling.

ELLING: Ik heb volledige vrijheid van handelen. Ik ben een grote jongen. Doe ze nog eens vol.

ALFONS: Zeker?

KJELL: Elling.

ELLING: Zeker.

ALFONS: Waarom niet? Laat je maar eens goed gaan.

REIDUN: Misschien wil hij zijn wilde haren niet verliezen.

ELLING: Ik ben in geen geval van plan om kletskep te worden.

REIDUN: Dat heb ik niet gezegd.

KJELL: Dat heeft ze niet gezegd, Elling.

ELLING: Wat weet jij daar van, moordenaar?

ALFONS: 't Lijkt erop dat we storm krijgen vanavond.

ELLING: En wie heeft die rotte planken naar de bouwwerf gesmokkeld?

KJELL: Stop ermee, Elling.

ELLING: Nee. Zij is toch zo slim. Gij zijt toch zo slim, hé Reidun, met al uw huishoudkundige wetenschappen. Zegt jij nu eens vanwaar al die rotte planken komen.

REIDUN: Van de zagerij. Van de sociaaldemocratische arbeiders van de Arbeiderspartij.

ELLING: Niet waar! Ze werden gekocht en betaald door de CIA en de KGB. Die zorgden voor al die rotte planken!

REIDUN: Je hoeft tegen mij zo niet te schreeuwen. Ga naar hen en schreeuw tegen hen. (*Af en naar haar bed.*)

KJELL: Dat hadt ge niet moeten doen. (*Staat op.*)

ELLING: Kjell Bjarne...

KJELL: Ik ga slapen.

ELLING: Gij weegt zeker tweehonderd pond. (*Kjell gaat naar het bed.*) Moordenaar.

ALFONS: Laten we ons bezuipen. Jij en ik. En we gaan eens lekker roddelen. Over de wereld en de poëzie van vandaag. Wie weet, misschien toon je me wat van hetgeen je in dat boekje geschreven hebt. Komaan, we drinken ons een stuk in onz' oren.

ELLING: Nee, dank u wel, Alfons. Ik ga naar buiten. Ik moet naar buiten. Wandelen langs de kust. De rotsige kust. (*Hij kuiert naar de slaapzak.*) (*Alfons komt langzaam in het donker te zitten.*) Het moest gebeuren. Het moest er eens van komen. Het ogenblik waarop Kjell Bjarne moest kiezen. Hij heeft gekozen. Eerst kruipen we... Dan strompelen we... Dan vallen we... Als de nacht valt... En op 't einde, staan we even ver als in 't begin.

KJELL: (*Op*) Elling.

ELLING: Kjell Bjarne. Beste kerel.

KJELL: Ik moet direct terug.

ELLING: Oh... (*Stilte*) Wat?

KJELL: Niets.

ELLING: Wat moet ge hebben?

KJELL: Niets.

ELLING: Ga dan slapen.

KJELL: Mag ik uw onderbroek lenen?

ELLING: Zeker niet.

KJELL: Maar de mijne is vuil.
ELLING: Daar hadt ge maar eerder moeten aan denken.
KJELL: Hoe moest ik dat weten? Ik kon dat toch onmogelijk weten?
ELLING: Hoe lang draagt ge ze al?
KJELL: Da's moeilijk te zeggen...
ELLING: De weken zijn moeilijk bij te houden tegenwoordig.
KJELL: Ik dacht dat ik met u alles mocht delen.
ELLING: Oh, dacht ge dat? En ik tel niet mee, zeker?
KJELL: Nee. Ja.
ELLING: Moet ge mijn sokken ook hebben misschien?
KJELL: Vaneigens!
ELLING: (*Maakt zijn broek open.*) Sta daar zo dom niet te staan. Trekt uw broek uit.
KJELL: Vaneigens!

Ze trekken allebei hun onderbroek uit en wisselen.

KJELL: Als ge de mijne ook eens moest nodig hebben, niet beschaamd zijn om te vragen, hé.
ELLING: Dan zal ik ze over mijn kop trekken.
KJELL: Een goed gedacht. Voilà. Hoe zie ik eruit?
ELLING: Vreemd, in de zin van ongewoon.
KJELL: Bedankt.
ELLING: Niet akkoord. Bedank me zoals het hoort, Kjell Bjarne.
KJELL: (*Geeft hand.*) Dank u wel Elling.

Stilte. Ze geven mekaar de hand. Kjell gaat achteraan links het donker in.

ELLING: Dank u wel, Kjell Bjarne. En veel geluk!

Hij gaat op zijn slaapzak liggen en probeert te slapen. Muziek. De lichten dimmen. We horen het volgende.

KJELL: Nee... nee... Verdomme! Godver... Miljaar... ja... ja... ja... Godverdoemme... Waaa...
Elliiiiing!!

Stilte. Licht van nacht naar zonsopgang.

ALFONS: (*Achter*) Elling!

KJELL: (*Achter*) Elling!

ALFONS: (*Achter*) Elling!

KJELL: (*Achter*) Elling! (*Op*) Ha, daar zijt ge.

ELLING: Zo. Mijn onderbroek heeft wonderen gedaan.

KJELL: Het is begonnen.

ELLING: Mijn naam zo luid zitten schreeuwen.

KJELL: Hebt ge 't gehoord?

ELLING: Samen met de rest van 't land.

KJELL: Het is begonnen. Reidun is begonnen.

ELLING: Reidun krijgt op dit zelfde ogenblik haar baby.

KJELL: We hebben een ambulance gebeld. Ze hebben haar naar 't stad gereden. Er is een complicatie. Mijn schuld, hebt ge gezegd en ge hadt gelijk.

ELLING: Nonsens, Kjell Bjarne. 't Is haar leeftijd. Dan is er meer kans op complicaties.

ALFONS: (*Achter*) Elling! Kjell Bjarne!

KJELL: Alfons wacht in de auto.

ELLING: We zouden ons beter haasten.

KJELL: En je onderbroek?

ELLING: Hou ze maar. (*Beiden af.*)

ALFONS: (*Op. Roept*) Elling!

Hij neemt de slaapzak en ziet het notaboekje liggen. Hij raapt het op.

ALFONS: Elling. Mijn muze. (*Af*)

Muziek. Volle licht. Elling en Kjell zitten aan tafel in het midden van de scène. Lege wijnflessen. Telefoon. Ze drinken uit grote glazen.

KJELL: Het kan elk moment geboren worden. Zesendertig uur, vijf minuten en... en... verdoemme, dat spel blijft altijd bewegen... zoveel seconden. *Hydrocephalus*, wat is dat voor iets?

ELLING: Drink er nog eentje.

KJELL: Doe iets.

ELLING: Ik doe iets.

Hij vult de glazen. Kjell slaat het zijne in één teug achterover.

KJELL: Waar is Alfons?

ELLING: Naar huis.

Alfons rechtsvoor op. Legt het notaboekje op de grond voor een stoel. Hij gaat zitten en bekijkt het. Haalt een heupfles uit zijn zak en drinkt. Kijkt nogmaals naar het boekje.

ALFONS: *In het Hoofd van een Gek*, een nieuwe bundel door Alfons Jorgensen.

KJELL: Ik ga vader worden.

ELLING: Gij zijt zat.

KJELL: Ik ben niet zat.

ELLING: Gij hebt u een stuk in uw kloten gedronken en weet ge wat ze met u gaan doen? Ze gaan u weer recht naar 't zothuis sturen. Dat gaan ze met u doen. Pakt er nog ene. Ik pak er ook nog ene. (*Vult de glazen.*)

ALFONS: *Dagboek van een Gek*. Door Alfons Jorgensen.

ELLING: Schol.

KJELL: Schol. (*Ze drinken.*)

ALFONS: *Gekkenwerk*. Door Alfons Jorgensen. (*Bukt zich om het boekje op te rapen.*) Nee. (*Bekijkt het opnieuw.*) (*Telefoon. Kjell Neemt op.*) Nee. Verdomme, Elling. Verdomme, verdomme, verdomme. (*Trekt zijn jas aan. Neemt het notaboekje op.*) Stommeling. (*Af*)

Stilte. Kjell legt de hoorn neer. Stilte.

ELLING: Hewel?

Stilte.

KJELL: 't Is een meisje. Meer dan tien pond. Een reusachtig meisje. Hebt ge mij gehoord, Elling? Meer dan tien pond.

ELLING: Ze zal nog groter worden dan gij zijt, Kjell Bjarne.

KJELL: Elling, Elling. Elling, gij zijt een echte vriend. Wat er morgen ook gebeurt, wat ze ons ook aandoen, ik wil dat ge dat goed beseft. Ik was altijd slecht gezind omdat ik schrik had. En dan ben ik u tegengekomen. 't Moederskindje.

ELLING: Kruipt in uwe nest. (*Hij helpt Kjell naar bed.*)

KJELL: Waar gaat gij slapen?

ELLING: In mijn slaapkamer, tiens.

KJELL: In uw slaapkamer?

ELLING: Jep.

KJELL: Doe dan de deur toe achter uw gat.

ELLING: Ça va...

KJELL: Slaapwel.

ELLING: Slaapwel. (*Gaat aan tafel zitten.*) 't Moederskindje. 'E', de anonieme stem in stille nachtelijke straten. Maar hoe lang nog? Hoeveel langer nog?

Hij valt in slaap. Muziek. Nacht gaat over in dag. Deurbel. Elling wordt wakker. Neemt een sigaret. Deurbel.

ELLING: Ze is open. (*Frank op.*) Sigaret, Frank?

FRANK: Ik ben gestopt. Jij rookt toch niet?

ELLING: Nee.

FRANK: Er heeft iemand overgegeven in de gang.

ELLING: Kjell Bjarne.

FRANK: Dat is hier precies een varkenskot.

ELLING: Da's de schuld van de drank.

FRANK: Waar is Kjell Bjarne?

ELLING: In zijn nest. (*Stilte*) Neem ons maar mee, Frank. We zijn er klaar voor.

FRANK: Serieus je best gedaan, jongens. Vierkant de botten aan geveegd.

ELLING: Ik ga Kjell Bjarne wakker maken.

FRANK: Laat die maar liggen. Ruim dat daar op in de gang. En daarna lees je dit maar. (*Hij legt een boek op tafel.*)

ELLING: Ja, Frank.

FRANK: Let erop dat je hem op tijd binnenbrengt. Hij komt uit de bibliotheek.

ELLING: (*Neemt het boek.*) (*Frank gaat Kjell opzoeken*) 'Verzamelde werken': Alfons Jorgensen.

FRANK: Ben je zeker dat die niet dood is?

ELLING: Frank, Frank, de uitleentermijn voor dit boek is drie weken.

FRANK: Zei ik toch. Het komt uit de bib.

ELLING: Ja? Dan moet ik hier toch zijn om het terug te brengen?

FRANK: Jep.

ELLING: Neem jij ons dan niet mee?

FRANK: Waar naartoe?

ELLING: Het... De psychiatrische instelling.

FRANK: Zothuizen zijn er voor getikten. Normale mensen laten hun centen rollen, vieren feest, zuipen zich zat en moeten overgeven wanneer hun kinderen geboren worden. Neem een aspirientje en ruim de boel hier op. Proficiat. Ik kom later wel terug. *(Af)*

ELLING: *(Probeert Kjell wakker te krijgen.)* Kjell Bjarne, Kjel Bjarne... Wakker worden, Kjell Bjarne... Het is normaal... Wij zijn normaal.

ALFONS: *(Op)* Hallo?

ELLING: 't Is normaal dat je moet overgeven als je kinderen krijgt.

ALFONS: Hallo...

ELLING: *(Gaat naar Alfons.)* Alfons?

ALFONS: Ik weet het. Ik heb net Frank Åsli gezien. Ik denk dat ik in de jaren '80 nog aan hem les heb gegeven. Hij is niks veranderd. 'n Schurk met 'n goed hart. De deur stond open. Ik heb dit gevonden. *(Legt het notaboekje op tafel.)*

ELLING: Hebt u het gelezen?

ALFONS: Wel veel zin gehad. *(Hij maakt aanstalten om te vertrekken, maar keert op zijn stappen terug.)* Oh ja, Die zuurkooldichter...

ELLING: Ja?

ALFONS: Ik was vergeten het te zeggen.

ELLING: Wat?

ALFONS: Die is eigenlijk heel goed.

ELLING: Denk je?

ALFONS: Heel zeker. *(Af)*

ELLING: Shit godverdoemme.

KJELL: *(Krabbelt recht in bed.)* Elling! Ik ga dood!

* *
*
*

ELLING

Het moederskindje Elling, die in een kleerkast slaapt en geen stap buiten de deur durft zetten, en de onbehouwen reus Kjell Bjarne, die alleen maar aan seks en eten denkt, zijn kamergenoten in een psychiatrische instelling. Na een jarenlang verblijf worden deze verwarde zielen verplicht hun eerste stappen in de buitenwereld te zetten.

Ze mogen in het centrum van Oslo een appartement bewonen, van waaruit ze zich moeten aanpassen aan de maatschappij. Kan dat niet, dat is het alternatief terugkeren naar *het zothuis*.

Het komt er bijgevolg op aan hun sociale assistent Frank ervan te overtuigen dat ze een *normaal leven* aankunnen.

Elling moet naar buiten om niet van honger te sterven en maakt kennis met Alfons, een oude dichter. Kjell Bjarne ontfermt zich over de hoogzwangere Reidun, op wie hij verliefd wordt.

Het is voor beide vrienden een stap in een onbekende wereld.

Zijn Elling en Kjell Bjarne *Een Raar Koppel*? Zijn zij alleen maar grappig, zoals *Laurel en Hardy*? Of zullen ze hun mannetje staan in de *normale* wereld die misschien even gek is als zij?

Wat er ook gebeurt, de vriendschap die ze voor mekaar voelen, kan nooit stuk.